

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te OUDERGEM

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	4416
Instelling	Vrije Basisschool
Directeur	Johan TORFS
Adres	Zandgroeflaan 2 - 1160 OUDERGEM
Telefoon	02-673.06.34
Fax	02-679.06.11
E-mail	Lco.basisschool@vgc.be
Website	www.lutgardiscollege-basisschool.be
Bestuur van de instelling	VZW Lutgardisscholen-Brussel
Adres	Zandgroeflaan 2 - 1160 OUDERGEM
Scholengemeenschap	De Groene Vallei
Adres	Zandgroeflaan 2 - 1160 OUDERGEM
CLB	Vrij CLB Pieter Breughel
Adres	Opzichterstraat 84 - 1080 SINT-JANS-MOLENBEEK
Dagen van het doorlichtingsbezoek	16/09/2013, 17/09/2013, 19/09/2013 en 20/09/2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	20/09/2013
Datum bespreking verslag met de instelling	13/11/2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Karl Baert
Teamleden	Guy De Roover
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming	8
3.1.1.4 Kleuteronderwijs: Nederlands, wereldoriëntatie en muzische vorming	8
3.1.1.5 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.1.1.6 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
3.1.1.7 Lager onderwijs: muzische vorming	12
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid'?	13
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	13
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	13
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	15
4.1 Deskundigheidsbevordering	15
4.2 Evaluatiepraktijk	15
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	17
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	18
6.1 Wat doet de school goed?	18
6.2 Wat kan de school verbeteren?	18
6.3 Wat moet de school verbeteren?	18
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	19
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING	19

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Vrije Basisschool Lutgardisschool is gelegen in Oudergem in het Brussel Hoofdstedelijk Gewest. Ze rekruteert vooral leerlingen uit de buurt. Op het schoolterrein is er ook een secundaire school. De thuistaal van de meeste leerlingen is het Frans. Het laatste jaar daalt het aantal leerlingen in de lagere afdeling.

Op basis van het vooronderzoek op 9 september 2013 onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de inspanningen van de kleuterafdeling om voor Nederlands, wereldoriëntatie en muzische vorming de ontwikkelingsdoelen na te streven en de resultaten van de lagere afdeling om voor Nederlands, wereldoriëntatie en muzische vorming de eindtermen na te streven en te bereiken. Ze peilde ook naar de mate waarin de school zowel onderwijskundig als op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid, gezondheid en hygiëne op een systematische wijze de eigen kwaliteit bewaakt. Daarnaast ging ze ook aspecten van de regelgeving na en onderzocht ze hoe het algemeen beleid vorm krijgt.

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor de leergebieden Nederlands, wereldoriëntatie en muzische vorming in voldoende mate na. Leerkrachten zijn zoekende om doelgericht te leren werken met de leerplannen. De kleuters krijgen ruime kansen om zich op eigen tempo te ontwikkelen, om te experimenteren en om allerlei vaardigheden te oefenen. De teamleden bieden tal van activiteiten aan om de taalontwikkeling van de kleuters te stimuleren. De kleuterafdeling beschikt over voldoende aangepast materiaal dat de kleuters boeit en tot actief spel uitnodigt.

De lagere afdeling bereikt in onvoldoende mate de eindtermen van Nederlands, wereldoriëntatie en muzische vorming. Ze komt hierdoor niet tegemoet aan de verwachtingen van de overheid. Voor Nederlands vormt het leerplan onvoldoende het referentiekader bij het plannen en organiseren van het aanbod. Dit komt ook tot uiting in de resultaten van de leerlingen. Voor muzische vorming hanteren de leerkrachten geen duidelijke criteria om dit leergebied te evalueren. De meeste leerkrachten beheersen onvoldoende de uitgangspunten van de eindtermen en het leerplan. Er ontbreekt voor dit leergebied een verticale samenhang. Evenmin komen de verschillende domeinen evenwichtig aan bod.

Voor wereldoriëntatie komen de domeinen ruimte, tijd, natuur en techniek in onvoldoende mate aan bod. De leerkrachten hanteren geen duidelijke criteria om de leerinhouden van wereldoriëntatie te evalueren. Ook voor dit leergebied hebben de leerkrachten weinig of geen kennis van de uitgangspunten van de eindtermen en het leerplan.

Om te beoordelen of de school de eigen kwaliteit in voldoende mate bewaakt, onderzocht de inspectie de evaluatiepraktijk en de deskundigheidsbevordering. Om de kwaliteit van haar evaluatiepraktijk en haar deskundigheidsbevordering te verhogen, onderneemt de school weinig doelgerichte actie. Voor beide procesindicatoren staat de school aan het begin van een ontwikkelingstraject.

De vertroebelde relaties binnen de lagere afdeling staan een kwaliteitsverbetering van beide processen in de weg. Bij sommige teamleden is weinig ontwikkelings- en veranderingsbereidheid aanwezig.

De school beschikt over onvoldoende beleidskracht om een toekomstgericht schoolbeleid te ontwikkelen en positief kritisch om te gaan met sterktes en zwaktes van haar eigen werking. Dit heeft een nadelige invloed op de realisatie van de onderwijsdoelen.

De onderwijsinspectie besluit de doorlichting met een gunstig advies voor de kleuterafdeling. Voor de lagere afdeling is het advies ongunstig. De lagere afdeling voldoet niet aan de erkenningsvoorwaarden. Het team van deze afdeling slaagt er onvoldoende in om de eigen kwaliteit te onderzoeken en te bewaken. Bovendien is de beleidskracht van de school te beperkt om de tekorten weg te werken. De onderwijsinspectie oordeelt dat de school een beroep moet doen op externe ondersteuning om de tekorten te remediëren.

In overeenstemming met het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 (artikel 39 §4 3°), wordt de procedure tot intrekking van de erkenning van de school opgestart. De school kan een verbeteringsplan indienen, waardoor de procedure tot intrekking van de erkenning opgeschort wordt, mits goedkeuring van dit verbeteringsplan door de Vlaamse regering. De Vlaamse Regering bepaalt de termijn van de opschorting.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- Nederlands
- wereldoriëntatie
- muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

- Nederlands
- wereldoriëntatie
- muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Evaluatie

- Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de decretale ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate na. Ze doet dit op een geïntegreerde wijze. Er is een evenwichtig, doelgericht en gegradeerd aanbod dat de verschillende domeinen behelst. De leerkrachten stimuleren de kleuters in hun ontwikkeling om talig actief te zijn en in verschillende situaties ervaringen op te doen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de decretale ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate na. De leerkrachten bewaken een evenwichtig aanbod in gevarieerde en levensechte situaties. Zowel de verticale samenhang binnen wereldoriëntatie als de horizontale samenhang met de andere leergebieden vallen in positieve zin op.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de decretale ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate na. De leerkrachten bewaken een evenwichtig aanbod in gevarieerde en creatieve situaties. Zowel de verticale samenhang binnen muzische vorming als de horizontale samenhang met de andere leergebieden vallen in positieve zin op.

3.1.1.4 Kleuteronderwijs: Nederlands, wereldoriëntatie en muzische vorming

Curriculum

Onderwijsaanbod

Planning

Referentiekader

Actief leren

Samenhang

Brede harmonische vorming

Evenwichtig en volledig

De leerkrachten trachten de decretaal vastgestelde ontwikkelingsdoelen na te streven. Om na te gaan in welke mate ze de verschillende ontwikkelingsdoelen voor Nederlands, wereldoriëntatie en muzische vorming nastreven, hanteren ze het werkinstrument van hun onderwijskoepel. De meeste leerkrachten zijn nog zoekende om de leerplannen op een passende manier te hanteren. De leerkrachten werken vooral met belangstellingspunten die ze uitwerken in thema's. De belangstellingspunten zijn divers van aard en sluiten aan bij de jaarkring en bij de actualiteit. Een aantal thema's werken ze uit over de verschillende klasgroepen heen.

De leerkrachten waken over een evenwichtig, gegradeerd en volledig aanbod van de verschillende domeinen van zowel Nederlands, wereldoriëntatie als voor muzische vorming.

De leerkrachten maken afspraken met betrekking tot de graduele opbouw van de diverse kalenders, diverse hoeken en fiches met de dagelijks weerkerende activiteiten.

De weekplanningen functioneren als concrete werkdocumenten om het eigen pedagogisch-didactisch proces te sturen en op te volgen. De dagplanningen zijn in de meeste klassen uitgebreid en voorzien van de nodige doelstellingen. Een duidelijk overzicht van de horizontale en verticale samenhang voor Nederlands zorgt ervoor dat iedere leerkracht weet welke (basis)begrippen er in een bepaalde leeftijdsgroep moeten aan bod komen en wie welke thema's gegeven heeft.

De leerkrachten werken werkelijkheidsgericht en van zodra de gelegenheid zich voordoet verkennen ze de schoolomgeving.

De kleuters krijgen veel kansen om te leren door zelf te handelen, te denken en te verwoorden.

Onderwijsorganisatie

*Onderwijstijd
Klasmanagement*

De leerkrachten vullen de 28 lestijden evenwichtig en gevarieerd in. De leerkrachten die verantwoordelijk zijn voor de jongste kleuters besteden vrij veel tijd aan huishoudelijke activiteiten. De leerkrachten hanteren een begeleidingsstijl die er op gericht is de ontwikkeling van de kleuters te stimuleren. De kleuters krijgen via diverse activiteiten voldoende kansen tot experimenteren, exploreren en actief te leren en dit in een aangename speel- en werkomgeving.

Materieel beheer

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De leerkrachten beschikken over voldoende ontwikkelingsmaterialen om het onderwijsleerproces gestalte te geven. Diverse ontwikkelingsmaterialen uit de handel en zelfgemaakte materialen ondersteunen de leergebieden Nederlands, wereldoriëntatie en muzische vorming.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
*Kindvolgsysteem
Evenwichtig en representatief*

Op dit moment werken de leerkrachten nog niet met een functioneel en doelgericht kindvolgsysteem. Aan de hand van losse observaties en af en toe gerichte observaties proberen ze de resultaten van de observaties op te tekenen in het kindvolgsysteem. De relatie met de nagestreefde doelen is niet altijd duidelijk.

De leerkrachten bekrachtigen de kleuters op een positieve manier.

Rapporteringspraktijk

*Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie*

De heen- en weerschriftjes zijn een informerend communicatiekanaal met de ouders. Bij de allerjongste kleuters belt de leerkracht tijdens de middagpauze de ouders op om hen te brieven over hun peuter.

De leerkrachten nodigen de ouders een aantal keer per schooljaar uit voor een individueel gesprek. Ze bespreken dan de vorderingen van de kleuter.

Begeleiding

Leerbegeleiding
*Zorg
Beeldvorming*

De leerkrachten hebben aandacht voor de preventieve basiszorg die het fundament is van een zorgbrede werking. Momenteel ontbreekt het nog aan een ondersteunende tweedelijnszorg. De leerkrachten zorgen voor een veilige leer- en speelomgeving en er heerst in alle klassen een positief klasklimaat.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen

De effecten van de gevolgde nascholingen zijn merkbaar op de klasvloer.

3.1.1.5 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor Nederlands in onvoldoende mate. De leerkrachten hanteren geen duidelijke criteria om dit leergebied te evalueren. De leerkrachten beheersen onvoldoende de visie op goed Nederlands onderwijs volgens de uitgangspunten van de eindtermen en de leerplannen.

Curriculum	De leerkrachten zijn zoekende om een recent aangekocht onderwijsleerpakket passend te gebruiken.
Onderwijsaanbod	Het ontbreekt de school aan een evenwichtig en gegradeerd aanbod om te kunnen garanderen dat de leerkrachten het leerplan toepassen.
<i>Referentiekader</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	

Diverse outputgegevens tonen aan dat heel wat leerlingen voor een aantal domeinen zoals lezen en taalbeschouwing de eindtermen hoegenaamd niet bereiken. Deze outputgegevens vormen geen uitgangspunt om het onderwijsleerproces en/of de didactische aanpak bij te sturen of te verfijnen. Uit de persoonlijke planningsdocumenten van de leerkrachten blijkt dat ze weinig aandacht besteden aan de mondelinge vaardigheden van de leerlingen. Op basis van bijgewoonde activiteiten en observaties van de lessen blijkt dat leerlingen, die reeds diverse jaren op deze Nederlandstalige school dagelijks les volgen in het Nederlands, grote moeilijkheden hebben om zich op een correcte manier mondeling te verwoorden. Gebrekkige zinsconstructies, verkeerd woordgebruik, antwoorden geven in het Frans, ... zijn hiervan duidelijke voorbeelden. Vele leerkrachten bevestigen dit tijdens de gesprekken met de inspectie. De school kan onvoldoende aantonen dat haar Nederlandstalig onderwijs bijdraagt tot een betere mondelinge taalvaardigheid van haar leerlingen in deze taal. Voor taalbeschouwing worden er nog leerinhouden aangeboden die buiten de verwachtingen liggen van de eindtermen en het leerplan. De school laat hier eventuele kansen liggen om te differentiëren in het curriculum.

Materieel beheer	In een aantal klassen hangen aan de klaswanden verouderde wandplaten voor spelling die niet meer overeenkomen met de materialen die de school gebruikt voor Nederlands. Dit werkt erg verwarrend voor spellingzwakke leerlingen.
Infrastructuur	
Uitrusting	Om de taalvaardigheid bij de leerlingen aan te wakkeren ontbreken in een aantal klassen de nodige stimuli. Een aantal klassen geven een rommelige en weinig stimulerende indruk om talige activiteiten te stimuleren.
<i>Leermiddelen</i>	

Evaluatie	De lagere afdeling hanteert geen duidelijke criteria om het leergebied Nederlands te evalueren. De evaluatiepraktijk voor Nederlands spitst zich vooral toe op technische schriftelijke vaardigheden, lezen en in veel mindere mate op de mondelinge vaardigheden.
Evaluatiepraktijk	
Rapporteringspraktijk	Op de rapporten is er weinig informatie beschikbaar over de taalvorderingen van de leerlingen.
<i>Evenwichtig en representatief</i>	
<i>Leerlingvolgsysteem</i>	
<i>Gericht op bijsturing</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	

Begeleiding	De leerkrachten voorzien zelden preventieve of remediërende differentiatie voor taalzwakke leerlingen. De leerkrachten kunnen de meerwaarde van de zorgoverlegmomenten niet duiden.
Leerbegeleiding	
<i>Zorg</i>	

Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i>	De deskundigheidsbevordering van de leerkrachten is zeer beperkt. De leerplanverkenning is quasi nihil.
---	---

3.1.1.6 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor dit leergebied in onvoldoende mate. De domeinen ruimte, tijd, natuur en techniek komen in onvoldoende mate aan bod. De lagere afdeling hanteert geen duidelijke criteria om dit leergebied te evalueren. De visie op goed wereldoriënterend en werkelijkheidsgericht onderwijs volgens de uitgangspunten van de eindtermen en de leerplannen is onvoldoende beheerst door de meeste teamleden.

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	De leerkrachten bieden eigen thema's aan voor wereldoriëntatie. Het gebruik van de leerplandoelen en eindtermen als uitgangspunt voor dit leergebied is onbestaande. Een aantal leerkrachten zijn niet op de hoogte dat voor dit leergebied al drie jaar een nieuw leerplan en eindtermen voorhanden zijn. In één klas weigert een leerkracht om bepaalde domeinen (ruimte, techniek ...) systematisch aan bod te laten komen. De pogingen van het intern beleid om aan dit euvel iets te verhelpen, leiden niet tot het gewenste resultaat. Er is voor dit leergebied geen evenwichtige en verticale samenhang. Overleg binnen de lagere afdeling over het aanbod van wereldoriëntatie is quasi onbestaande. Zo komt het voor dat leerlingen opeenvolgende jaren eenzelfde thema krijgen aangeboden zonder niveauverschil en/of nieuwe accenten. De chronologische uitwerking van de domeinen ruimte en tijd is onvoldoende. Over het domein techniek zijn er geen afspraken op schoolniveau. Voor vele leerkrachten is dit een onbekend domein.
Materieel beheer Uitrusting <i>Leermiddelen</i>	Op diverse plaatsen in de school hangen verouderde wandkaarten die niet meer stroken met de actualiteit. De tijds- en ruimtekaders zijn meestal niet functioneel en krijgen geen continue invulling vanuit een hoog werkelijkheidsgehalte. Referentiekaders met betrekking tot het domein 'natuur' zijn beperkt aanwezig.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Gericht op bijsturing</i> <i>Evenwichtig en representatief</i>	Uit de toetsen van het vorige schooljaar blijkt dat de evaluatie van de leerinhouden van dit leergebied erg beperkt is en zeer eenzijdig. Vragen die peilen naar inzichtelijke verwerving van leerstof komen nauwelijks aan bod. In bepaalde klassen stellen de leerkrachten toetsvragen die helemaal niet stroken met de inhoud van het leerplan.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De leerkrachten houden weinig rekening met de voorkennis van de leerlingen. Momenteel hebben de leerkrachten nog geen systeem om dit te doen. In sommige klassen houden de leerkrachten slechts beperkt rekening met de talenten van de kinderen.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Interne expertise</i> <i>Nascholingen</i>	De lagere afdeling maakte nog geen werk van een grondige verkenning van het leerplan. In de lagere afdeling is er te weinig expertise aanwezig om dit leergebied inhoudelijk en didactisch mede gestalte te geven.

3.1.1.7 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor dit leergebied in onvoldoende mate. De lagere afdeling hanteert geen duidelijke criteria om dit leergebied te evalueren. De visie op dit leergebied volgens de uitgangspunten van de eindtermen en de leerplannen is onvoldoende beheerst door de meeste teamleden. Er ontbreekt voor dit leergebied een verticale samenhang en er is geen evenwichtig aanbod dat aansluit bij de verwachtingen van het leerplan.

Curriculum

Onderwijsaanbod

Onderwijsorganisatie

Referentiekader

Planning

Evenwichtig en volledig

Samenhang

Brede harmonische vorming

Actief leren

Onderwijstijd

Klasmanagement

De leerplannen vormen onvoldoende het referentiekader om de muzische lessen en activiteiten te plannen en een les uit te voeren. Voor een aantal leerkrachten zijn de leerplandoelen totaal onbekend. Zij vullen het onderwijsleeraanbod intuïtief in wat leidt tot een groot onevenwicht tussen de verschillende muzische domeinen. De lagere afdeling werkte nog geen strategie uit om het leerplan muzische vorming te introduceren. Van verticale samenhang is er geen sprake. Voor het leergebied muzische vorming is in de meeste klassen voldoende tijd voorzien in de uurroosters, maar de meeste activiteiten blijven vaak beperkt tot de domeinen beeld, muziek en media mede door middel van inschakeling van een mediameester.

Uit de observatie van verschillende lessen blijkt dat een aantal leerkrachten muzische werkvormen gebruiken die niet meer aansluiten bij de verwachtingen en de visie van het leerplan.

Materieel beheer

Uitrusting

Leermiddelen

Een aantal leerkrachten klaagt erover dat ze over te weinig leermiddelen beschikken om op een degelijke manier aan muzische vorming te werken.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

Evenwichtig en representatief

Evenwichtig en volledig

De evaluatie van het leergebied muzische vorming is beperkt en erg eenzijdig. Op schoolniveau bestaan er geen afspraken om de verschillende domeinen van dit leergebied gelijkgericht te evalueren. Evaluatie gebeurt niet met het oog op de te realiseren leerplandoelen.

De rapporteringspraktijk is niet transparant en weinig informatief. Ouders en kinderen krijgen een globale beoordeling voor muzische vorming.

Begeleiding

Leerbegeleiding

Beeldvorming

Zorg

De lagere afdeling houdt weinig rekening met de voorkennis van de leerlingen.

Sommige leerkrachten houden slechts beperkt rekening met de muzische talenten van de kinderen.

Het ontbreekt in een aantal klassen aan een muzische sfeer.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Interne expertise

Nascholingen

Zeer weinig leerkrachten volgden in het verleden nascholingen betreffende muzische vorming. Interne expertise van leerkrachten wordt te weinig benut.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid'?

Voldoet

De school voldoet aan de erkenningsvoorwaarden wat de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne betreft. De betrokkenheid van de preventieadviseur in het aankoop- en indienststellingsbeleid is nog niet uitgeschreven in een procedure (vanaf offerte tot indienststelling). De bestelformulieren worden nog niet mee ondertekend door de preventieadviseur.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja

Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** De school mist een duidelijke visie op deskundigheidsbevordering. Het nascholingsplan is vooral een oplistingsplan van gevolgde nascholingsinitiatieven. De link met de noden en de prioriteiten, zowel op individueel als op schoolniveau, is te beperkt. De schoolleiding heeft weinig zicht op de onderwijskundige behoeften van de teamleden.
- Ondersteuning** De interne expertise die in dit schoolteam aanwezig is, wordt te weinig bewust aangewend om de deskundigheid van leraren te verhogen. In de kleuterafdeling gebeurt dit wel op een informele manier.
- Doeltreffendheid** De doeltreffendheid van de nascholing en de deskundigheidsbevordering is zeer beperkt. Van verschillende teamgerichte nascholingen die in het verleden plaatsvonden, resten enkel vage herinneringen.
- Ontwikkeling** De effecten en resultaten van nascholingen zijn op de klasvloer in de lagere afdeling weinig merkbaar. In de kleuterafdeling is dit minder het geval.

4.2 Evaluatiepraktijk

- Ondersteuning** De toepassing van heuristieken en de ontwikkeling van attitudes zoals gegevens structureren, je eigen aanpak (durven) wijzigen, het toetsen van hypothesen, nadenken over eigen denken en handelen en dat van medeleerlingen is in de meeste klassen nog geen verworvenheid.
- Doelgerichtheid** De leerkrachten evalueren zowel permanent als na een langere onderwijsperiode om de leer- en ontwikkelingsprocessen van de leerlingen na te gaan. De evaluatie in de lagere afdeling richt zich vooral naar kennis, regels en technieken. In mindere mate gaan de leerkrachten in de lagere afdeling de doelen naar verwerkingsniveau na die het spontaan, gevarieerd en creatief toepassen van leerinhouden in allerlei situaties beogen. Ook bepaalde vaardigheden komen in mindere mate aan bod.

- Doeltreffendheid** Voor het leergebied wereldoriëntatie hebben de leerkrachten van de lagere afdeling weinig of geen aandacht voor doelen van hogere orde waar het gevarieerd en spontaan aanwenden en toepassen van strategieën en houdingen centraal staat.
De evaluatie voor lichamelijke opvoeding in de kleuterafdeling gebeurt wel overwogen en berust op duidelijke criteria. Dit is een voorbeeld van 'good practice'.
- Ontwikkeling** De school bespreekt met de ouders op diverse tijdstippen de resultaten van haar evaluaties. De school staat onvoldoende kritisch tegenover haar resultaten op externe toetsen, toetsen uit onderwijsleerpakketten en eigen toetsen. De bereidheid van een groot aantal leerkrachten om zich te blijven ontwikkelen is gering.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Het intern leiderschap neemt weinig initiatieven om de onderwijskundige vernieuwingen in de school doelgericht en systematisch aan te pakken. Zo gebeurde de implementatie van de leerplannen zo goed als niet. Vele initiatieven worden opgestart maar doven na korte tijd weer uit door gebrek aan gerichte druk en sturing. De directeur volgt het pedagogisch-didactisch functioneren op de klasvloer niet formeel op.
- Visieontwikkeling** De school mist een duidelijk geconcretiseerde en gemeenschappelijke gedragen visie op wat kwaliteitsvol onderwijs is.
- Besluitvorming** De besluitvormingsprocedures op school zijn niet voor iedereen voldoende transparant en besluiten worden vaak niet genomen. Bepaalde teamleden remmen de besluitvorming geregeld af. Het welbevinden van de teamleden die wel bereid zijn om mee te werken aan het schoolbeleid lijdt hier sterk onder. Het gebrek aan gezamenlijke doelgerichtheid, gerichte druk en een efficiënte overlegcultuur en besluitvorming brengt de realisatie van de onderwijsdoelen bij de leerlingen van de lagere afdeling in het gedrang.
- Kwaliteitszorg** De grote autonomie van de individuele leerkracht in de lagere afdeling staat elke gezamenlijke ontwikkeling en gelijkgerichte werking in de weg. De leerkrachten van de kleuterafdeling wenden hun autonomie doelgerichter en efficiënter aan. In de lagere afdeling ontbreekt daarentegen in het team de houding om gezamenlijk en op een constructieve wijze te reflecteren en te zoeken naar elementen die de schoolontwikkeling kunnen sturen. De lagere afdeling beantwoordt niet aan haar maatschappelijke opdracht. Deze afdeling slaagt er niet in om op een gestructureerde wijze de eigen kwaliteit te bewaken en te verbeteren.
- Talenbeleid** De school heeft een specifieke leerlingenpopulatie met een hoog percentage niet-kansarme anderstalige leerlingen. Toch ontbreekt het aan een duidelijke en door iedereen gedragen visie op talenbeleid. Er zijn onvoldoende structurele acties die inspelen op de problematiek rond het werken aan talenbeleid.
- GOK- en zorgbeleid** Het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school is gebaseerd op de oppervlakkige analyse van beperkte data. De school heeft een onvolledig beeld van de noden van alle leerlingen.
De school heeft een veeleer beperkte visie over de wijze waarop ze haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. De vooropgestelde doelen zijn weinig operationeel geformuleerd en de acties sluiten beperkt aan bij de noden van de leerlingen.
De schoolorganisatie faciliteert in onvoldoende mate het bereiken van de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.
De school werkt zeer beperkte acties uit op leerling-, leerkrachten- en schoolniveau of de acties sluiten niet aan op de vooropgestelde doelen.
De school brengt de effecten van haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid weinig of niet in kaart.
De school heeft in haar professionaliseringsbeleid onvoldoende aandacht voor de deskundigheidsbevordering van teamleden in functie van het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het streven naar een evenwichtig en leerplandoelgericht aanbod in de kleuterafdeling.
- De inspanningen om te zorgen voor verrijkende en betekenisvolle speelleerplekken in de kleuterafdeling.
- De doordachte thematische planning in de kleuterafdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De degelijke aanwending van de autonomie van de kleuterafdeling.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De beschikbare outputgegevens doelgerichter en efficiënter aanwenden om de didactische klas- en schoolpraktijk te optimaliseren.
- In de lagere afdeling meer aandacht besteden aan de verticale samenhang van ondersteunende leerstrategieën voor Nederlands.
- In de lagere afdeling voor wereldoriëntatie meer vertrekken vanuit realistische contexten die aansluiten bij de leef- en belevingswereld van de kinderen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De zorgoverlegmomenten beter benutten om sterker handelingsgericht te werken.
- Doelgericht observeren en registreren in de kleuterafdeling.
- Verder uitwerken en toepassen van functionele observatie-instrumenten .
- De evaluatie- en rapporteringspraktijk in de lagere afdeling sterker uitbouwen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Realiseren van een gezamenlijke doelgerichtheid, hoofdzakelijk in de lagere afdeling, met een gelijkgerichte visie op onderwijskundige en organisatorische doelen en kenmerken.
- Zorgen voor een duidelijk beleid met een duidelijke richting en koers en gerichte druk in de school
- Verbeteren van het leef- en werkklimaat in de lagere afdeling.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de lagere afdeling de eindtermen Nederlands bereiken door een volledig, evenwichtig en gegradeerd aanbod te realiseren met het leerplan als leidraad.
- In de lagere afdeling de eindtermen wereldoriëntatie bereiken door een volledig, evenwichtig en gegradeerd aanbod te realiseren met het leerplan als leidraad.
- In de lagere afdeling de eindtermen muzische vorming bereiken door een volledig, evenwichtig en gegradeerd aanbod te realiseren met het leerplan als leidraad.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

ONGUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'
 - * voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor muzische vorming, Nederlands, wereldoriëntatie.

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies met betrekking tot het zelfstandig remediëren van tekorten: de onderwijsinspectie oordeelt dat de instelling een beroep moet doen op externe ondersteuning om de tekorten te remediëren.

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 en meer bepaald het artikel 39 §4 3°, wordt de procedure tot intrekking van de erkenning van de structuuronderdelen met een ongunstig advies opgestart.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Karl Baert de inspecteur-verslaggever	Johan TORFS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	

9 ADDENDUM

Het bestuur van de instelling heeft een beroep gedaan op art. 41 §2 van het Kwaliteitsdecreet van 8 mei 2009. Het heeft binnen een termijn van 60 kalenderdagen na het ontvangen van het ongunstig advies de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning aangevraagd op basis van een door het bestuur van de instelling uitgewerkt verbeteringsplan.

De Vlaamse regering keurde het ingediende verbeteringsplan goed. De procedure tot intrekking van de erkenning wordt hierdoor opgeschort tot en met **31 januari 2017**.

ENGAGEMENTSVERKLARING met

VOORRANGSBELEID BRUSSEL - ONDERWIJSCENTRUM BRUSSEL (OCB/VBB)

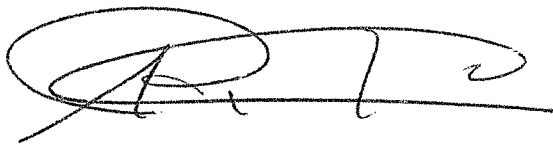
Instellingsnummer 4416
Instelling Vrije Basisschool
Directeur Marleen De Backer
Adres Zandgroeflaan 2 - 1160
OUDERGEM

Op vraag van het schoolbestuur van de VZW LUTGARDISSCHOLEN-BRUSSEL, Zandgroeflaan 2 te 1160 Brussel zal OCB/VBB de opvolging van het herstelplan m.b.t. het specialisatie domein Nederlands, gekoppeld aan initiatieven omtrent het zorgbeleid, ter harte nemen.

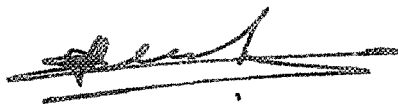
Na het indienen van een ondersteuningsvraag zal een OCB- of VBB-ondersteuner toegewezen worden aan de school. Samen met de directie en het team zal deze ondersteuner, rekening houdend met het verbeterplan, in juni 2014 een gedetailleerd actieplan per schooljaar uitwerken. Dit actieplan zal aan de 'SMART-doelstellingen' beantwoorden. Binnen het ondersteuningsproces (start in september 2014) kunnen daarbij, tijdens de coaching op leraar-, kernteam- en teamniveau, o.a. de volgende ondersteuningsinterventies aan bod komen: individueel overleg, participatieve observatie en/of observatie, feedbackgesprekken, reflectiemomenten, vorming, visie-ontwikkeling, enz.

Na de bespreking en goedkeuring van het actieplan wordt er een engagementsverklaring tussen de school en OCB/VBB opgemaakt. In deze engagementsverklaring engageren de directie/het team enerzijds en de ondersteuner anderzijds zich om de beoogde doelstellingen om te zetten in acties en om de vastgelegde intensiteit van de ondersteuning te respecteren.

Binnen het proces zullen een drietal evaluatiemomenten voorzien worden zodat het actieplan (en dus ook het verbeterplan), indien nodig, bijgestuurd kan worden. Deze evaluatie gebeurt met de directie en het gehele team. Er zal ook een overleg georganiseerd worden met de pedagogische begeleidingsdienst van het VVKBaO om na te gaan of er complementariteit in de begeleiding van de school mogelijk is.

Marc Reynders
Lid van het directieteam
Voorrangsbbeleid Brussel

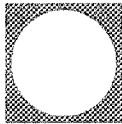

Piet Vervaecke
Directeur
Onderwijscentrum Brussel

P. Coels
Voorzitter VZW Lutgardisscholen - Brussel

PBDKO

Pedagogische Begeleidingsdienst
van het Katholiek Onderwijs vzw

Overeenkomst

begeleidingsinitiatieven in opvolging van een doorlichtingsverslag advies 3

Externe ondersteuning bij het remediëren van tekorten na de doorlichting.

Het bestuur vzw VZW LUTGARDISSCHOLEN-BRUSSEL

Zandgroeflaan 2 1160 BRUSSEL

waarvan de maatschappelijke zetel is gevestigd

Zandgroeflaan 2 1160 BRUSSEL

vraagt voor haar instelling Lutgardiscollege

met instellingsnummer 4416

extra ondersteuning aan de pedagogische begeleidingsdienst, geleding

voor ☐ het geheel

☒ een deel van de tekorten

die aan de basis liggen van het ongunstig advies bij de doorlichting van de school op 16/09/13, 17/09/13, 19/09/13 en 20/09/13

Formulering van de tekorten ¹:

Wereldoriëntatie

Muzische vorming

De inspectie oordeelde dat de instelling een beroep moet doen op externe ondersteuning om de tekorten te remediëren.

Het bestuur van de instelling heeft een beroep gedaan op art. 41 §2 van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009. Het heeft binnen een termijn van twee maanden na het ontvangen van het ongunstig verslag, de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning aangevraagd op basis van een door het bestuur van de instelling uitgewerkt verbeteringsplan.

Indien de Vlaamse Regering het ingediende verbeteringsplan goedkeurt, engageert de pedagogische begeleiding Mechelen-Brussel zich in te gaan op de vraag naar ondersteuning en begeleiding bij het uitwerken en het opvolgen van het verbeteringsplan om de tekorten weg te werken. Ze zal dit doen in samenspraak met de instelling.

¹ De tekorten worden hier opgesomd of in een afzonderlijke bijlage aan deze overeenkomst toegevoegd.

Het is de instelling die moet aantonen of de tekorten zijn weggewerkt.

De pedagogische begeleiding kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor het niet realiseren van het verbeteringsplan.

Het bestuur vzw VZW LUTGARDISSCHOLEN-BRUSSEL

en de PBDKO, geleding Mechelen-Brussel

komen als volgt overeen:

De PBDKO, geleding Mechelen-Brussel verbindt zich tot het ondersteunen en begeleiden van de instelling bij de uitwerking van de aangegeven actiepunten.

Het schoolbestuur verbindt zich ertoe het goedgekeurde verbeteringsplan, het stappenplan en de verbeteracties, opgenomen als bijlage bij deze overeenkomst, op te volgen.

Op de vooraf vastgelegde tijdstippen, vermeld in het stappenplan, zal een overleg plaatsvinden tussen een vertegenwoordiger van het schoolbestuur, de directeur van de instelling en het betrokken begeleidingsteam om de voorbije periode te evalueren en waar nodig het verbeteringsproces bij te sturen.

Indien een personeelslid/het team van de instelling van oordeel is dat de afgesproken begeleidingsinitiatieven, zoals vermeld in de gezamenlijk onderschreven overeenkomst, niet worden nagekomen, kan het personeelslid/het team via de directeur van de instelling een gesprek aanvragen bij de directeur van de geleding.

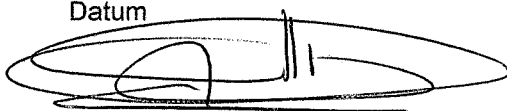
Indien dit gesprek niet leidt tot een bijsturing van de begeleidingsinitiatieven, kan de directeur van de instelling, na overleg met zijn bestuur een aangetekend schrijven richten aan de directeur van de vzw PBDKO.

Fredy Mels directeur PBDKO
Guimardstraat 1
1040 Brussel

Indien de begeleider/het begeleidingsteam van oordeel is dat de afgesproken acties uit het verbeteringsplan, niet worden nagekomen, zal de begeleider in samenspraak met zijn leidinggevende dit opnemen in een overleg met de directeur van de instelling.

Indien dit gesprek niet leidt tot een bijsturing van de werking, zal de begeleider hierover verslag uitbrengen bij de directeur van de geleding. De directeur van de geleding zal hierover een gesprek aangaan met het schoolbestuur van de instelling. De overeenkomst zal opnieuw bekeken worden. Mocht er geen bijsturing komen/mogelijk zijn, kan dit leiden tot de opschorting van de overeenkomst.

Datum

De heer Paul Cools
voorzitter / gemandateerde van het schoolbestuur
Brussel

De heer Guido Vandevenne
directeur van de geleding Mechelen-

LUTGARDISCOLLEGE
 Zandgroeflaan 2
 1160 Oudergem
 02/673 06 34
www.lutgardiscollege-basisschool.be
Lco.basisschool@vgc.be

ONDERWIJSINSPECTIE
SDL Secretariaat

20-03-2014

AANGETEKEND

Aanvraag procedure tot opschorting van de intrekking van erkenning.

Bij deze vraagt de ondergetekende, Paul Cools, voorzitter
 van de VZW Lutgardisscholen-Brussel te Oudergem

een procedure aan tot

opschorting van de intrekking van erkenning voor de school:

Lutgardiscollege basisschool
 Zandgroeflaan 2
 1160 Oudergem

Instellingsnummer: 4416

We vragen deze opschorting aan tot *januari 2017* en voegen in bijlage een verbeteringsplan.

We engageren ons om, conform het decreet van 02/04/04 betreffende de participatie op school en de Vlaamse onderwijsraad, het verbeteringsplan te bespreken in de verschillende raden.

We verklaren onze toestemming te verlenen om dit verbeterplan toe te voegen bij de publicatie van het doorlichtingsverslag.

Datum: 18 maart 2014

Handtekening voorzitter:

Verbeteringsplan 2014-2017

met externe ondersteuning van:

- Dienst Pedagogische Begeleiding Mechelen-Brussel
Frederik de Merodestraat 18 - 2800 MECHELEN
- OCB
Marcqstraat 18- 1000 Brussel
- VBB
Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel

**LUTGARDISCOLLEGE
BASISSCHOOL**

Zandgroeflaan 2
1160 Oudergem

Het voorliggend verbeteringsplan werd opgesteld naar aanleiding van het ongunstig advies voor de lagere afdeling omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor muzische vorming, Nederlands en wereldoriëntatie, én waarbij de onderwijsinspectie ook oordeelde dat de school de tekorten alleen maar kan wegwerken door beroep te doen op externe ondersteuning.

Na het verifiëringsgesprek vonden volgende wijzigingen in het personeelsbestand plaats:

- De directeursfunctie werd overgenomen door Marleen De Backer.
- De leerkracht uit het derde leerjaar gaf haar ontslag.

Het te doorlopen verbetertraject, waarbij acties zich zowel op algemeen als onderwijskundig beleid situeren, spreiden we over drie schooljaren. Zowel de ondersteuning, opvolging, implementatie als bijsturing van het verbeteringsplan wordt gedeeld door directeur: Marleen DE BACKER, en het schoolbestuur i.s.m. alle pedagogische begeleiders en externe ondersteuner van VBB/ OCB m.b.t. hun leergebied waarbij Kati PEIRLINCK, pedagogisch begeleider als schoolbegeleider/coördinator fungeert.

Om de voortgang van het verbeteringsplan te bewaken, zal de school halfjaarlijks per verbeterdoelstelling de veranderings- en verbeteractiviteiten met het voltallige team evalueren en op het einde van het schooljaar zowel het leerproces als de te bereiken doelstellingen evalueren en eventueel bijsturen met de ondersteuning van de pedagogisch begeleiders en externe ondersteuners.

Volgende data worden hierbij vooropgesteld: 2 juni 2014, 16 december 2014, 8 juni 2015, 5 januari 2015, 14 juni 2016.

Daarnaast wordt jaarlijks, op het einde van het schooljaar, een overleg gepland tussen de directeur, een afgevaardigde van het schoolbestuur, en alle betrokken externe begeleiders en ondersteuners waarbij zowel plan als proces wordt geëvalueerd met eventuele aanpassingen.

Tijdens de maanden oktober- november van het schooljaar 2016-2017 vindt de eindevaluatie van het verbeteringsplan plaats waarbij we zullen vaststellen of en in welke mate de gestelde doelstellingen zijn gerealiseerd, welke redenen de afwijkingen verklaren en welke aanbevelingen hieruit voortvloeien voor het volgende verbeteringsproces.

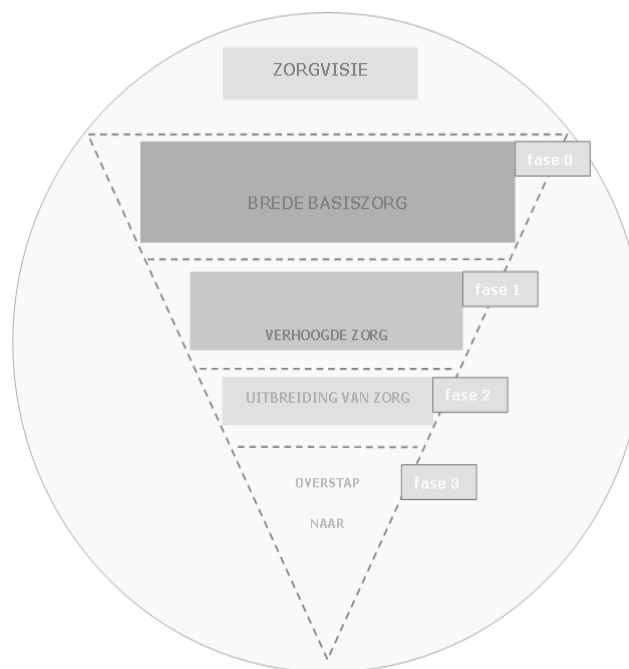
Om de verbeterdoelstellingen per leergebied te kunnen realiseren, en kwaliteitsvol onderwijs te bieden, dringt een **totale ommezwaai in de schoolcultuur** zich op. Bijzondere aandacht wordt besteed aan het versterken van het beleidsvoerend vermogen van de school door te werken aan volgende punten:

1. *De directeur stuurt met **gerichte druk en opvolging** het team organisatorisch en onderwijskundig aan om zo de verbeterdoelstellingen te bereiken binnen de vooropgezette termijn.*
2. *het leef- en werkklimaat verbeteren via **cultuur van overleg, samenwerking en dynamiek**.*
3. *Ontwikkelen van een **gemeenschappelijk gedragen, hedendaagse onderwijsvisie, gebaseerd op een krachtige leeromgeving, breed uitgebouwde eerstelijnszorg en handelingsgericht werken**. Deze visie zal in eerste instantie toegepast worden op de leerdomeinen Nederlands, muzische vorming en wereldoriëntatie, maar geleidelijk aan toegepast worden op alle andere leergebieden. Concreet zal dit zich vertalen in leerbegeleiding en deskundigheidsbevordering, waarbij de directeur in samenwerking met het kernteam en met ondersteuning van de externe begeleiders, leerkrachten ondersteunt bij het omzetten ervan naar de praktijk.*
4. ***Een kernteam**, bestaande uit directeur, schoolcoach, externe begeleiders van VBB/OCB (voor Nederlands) en Pedagogische begeleiding (voor WO en MUZO) en 3 leerkrachten (1 kleuteronderwijzer en 2 onderwijzers) worden opgericht, teneinde een **sterk, stuurkrachtig draagvlak te creëren**.*
5. *Versterken van de mogelijkheden om op een gestructureerde wijze de **eigen kwaliteit te onderzoeken en te bewaken** en om daarbij aansluitend duidelijke lijnen uit te zetten met opvolging, zelfevaluatie en bijsturing.*
6. ***Professionaliteit** van het team vergroten op het gebied van zelfreflectie, communicatie, onderlinge samenwerking en op pedagogisch, didactisch en vakinhoudelijk gebied. i.f.v de tekorten.*

gemeenschappelijk gedragen, hedendaagse onderwijsvisie, gebaseerd op

een krachtige leeromgeving

- betekenisvolle taken
- leerkracht als ondersteuner
- kinderen leren van mekaar
- diagnostisch onderbouwd
- gedifferentieerd werken

brede eerstelijnszorg

handelingsgericht werken

- onderwijsbehoeften van de lln staan centraal
- afstemming en wisselwerking
 - lkr doet ertoe
- positieve aspecten zijn van groot belang
 - constructieve samenwerking
 - doelgericht werken
 - systematisch en transparant

SCHOOLJAAR 2013 - 2014					
Tijdpad	Acties	Actoren	Middelen	Evaluatie	Wat Cijfers in deze kolom verwijzen naar de werkpunten
Vanaf Jan 2014	Aanstellen nieuwe directie	RVB			1
	Oog hebben voor het welbevinden en de bekommernissen van leerkrachten.	directie			1, 2
	Het dagelijkse reilen en zeilen van de school goed organiseren door o.a. op tijd knopen doorhakken; maken van duidelijke afspraken/opdrachten; iedereen informeren over belangrijke richtlijnen; verantwoordelijkheden delen; conflicten die de gang van zaken verstoren, aanpakken.	directie	PV's	Verslagen PV's	1, 2
	Waardering uitdrukken voor de inzet en initiatieven van leerkrachten.	directie	-dagelijks informele contacten		1, 2
	Leerkrachten inspireren en richting geven door lijnen uit te zetten en er discussie over op gang te brengen.	directie	-dagelijks informele contacten - PV's en teambuildings		1, 2, 3
12 februari 2014	vanuit SD-verslag nadenken over de sterktes en de pijnpunten Uitwerken van doelgerichte en planmatige aanpak van het verbeteringstraject	directie en team lagere school	Studiedag 12/2 SWOT verbeteringsplan		1, 2, 3
Maart 2014	Uitwerken van gepersonaliseerde functiebeschrijvingen en functioneringsgesprekken opstarten.	directie + ind LKR	- FB (groene vallei)		1, 2, 3, 5, 6
	Op regelmatige basis alle leerkrachten opvolgen, begeleiden en evalueren via functionerings-, begeleidings- en evaluatiegesprekken zodat het functioneren van elk van hen versterkt wordt.	dir + ind LKR	gepersonaliseerde FB	Functionerings-gesprekken en evaluatiegesprekken	1, 2, 3, 5, 6
	Samenstellen van kernteam als	directie en voltallig	-Personeelsver-	- verslagen	4

	stuurkrachtig draagvlak	team	gadering (18/2 en 11/3) -functionerings- gesprekken	kernteam- vergaderingen	
3 maart 2014	Herinrichten personeelslokaal tot een gezellige ontmoetingsruimte.	teamleden (op vrijwillige basis)	- verf, kastjes, planten, PC, muziek	-foto's in logboek	2
7 mei 2014	Actualisering eigen opvoedingsproject	externe nascholer + voltallig team	Pedagogische studiedag nascholing "dekt de vlag de lading ..."		3
Mei 2014	Doordacht aanwenden van lestijdenpakket om formeel overleg in te bouwen en/of beter ondersteuning te garanderen	Directie i.s.m. pedagogische begeleiding	- lessenroosters en weekschema's	-verslagen tussentijdse- en eindevaluaties	1, 2, 4, 5, 6

SCHOOLJAREN 2014 - 2017					
Tijdpad	Acties	Actoren	Middelen	Evaluatie	Wat Cijfers in deze kolom verwijzen naar de werkpunten
Vanaf September 2014	de vergaderingen en overlegmomenten (in kleine of grote groep) zo organiseren dat ze het werk in de klas en/of het functioneren van de school als geheel ondersteunen (frequent genoeg, nieuwe ontwikkelingen als inhoud, duidelijke doelen en agenda, gespreksleider, verslag...). structureel vastleggen overlegmomenten • Personeelsvergaderingen (2x/maand) • Kernteam (wekelijks)	leerkrachtenteam en directie, samen met de pedagogische begeleiding.	weekplanning	-verslagen tussentijdse- en eindevaluaties	1, 2, 3, 4, 5, 6
	uitbouwen van atelierwerking, in samenwerking met brede school	- teamleden, externe partners	- opstellen van ateliers; aanbod per graad, gebaseerd op interne deskundigheid van de teamleden, en in samenwerking met partners van brede school...	-verslagen tussentijdse- en eindevaluaties - lessenroosters en weekschema's - foto's in logboek	1, 2, 3, 4, 5, 6
	informatie in de school op een efficiënte manier doorspelen (via een prikbord, mededelingenbord, elektronisch leer- en communicatieplatform, verslagen, in vergaderingen of gesprekken, ...).	Directie en team	-website -mailverkeer -verslagen ter inzage in personeelslok.		1, 2
	tijd maken voor informele contacten, zodat men elkaar op een andere manier leert kennen: voor en na de lestijden, tijdens een personeelsreisje of –etentje,....	Directie, team, RVB	-Gezamenlijk afsluiten vd week op vrijdag -studiedagen starten met ontbijt -nieuwjaarsreceptie met bestuur -afsluiten schooljaar met een etentje	Foto's in het logboek	2

			-...		
	onder collega's regelmatig ervaringen uitwisselen, raad vragen, samen zoeken naar oplossingen voor problemen waarmee men geconfronteerd wordt, belangstelling stellen in datgene waarmee men in de klas bezig is, in hoe men bepaalde problemen aanpakt of nieuwe dingen uitprobeert.	Directie, team	-wekelijks overleg - tijdens informele contacten		2,3,5,6
	Vanuit de geactualiseerde schoolvisie verder ontwikkelen van visie op muzische vorming, wereldoriëntatie, taalbeleid, leerbegeleiding (zorgvisie) en deskundigheidsbevordering (professionalisering)	Directie en (kern)team i.s.m. pedagogische begeleiding	-coaching-vergaderingen -PV's	-verslagen tussentijdse en eindevaluatie	1, 2, 3
	Gemaakte keuzes, afspraken, richtlijnen en procedures opvolgen.	Directie	-agenda's -klasbezoeken		1, 2
	Visualiseren van de verschillende stappen van de verschillende focussen	Directie en team i.s.m. externe begeleiding	-stappenplannen		1,2,3,4,5,6
	Gekoppeld aan de tekorten van de doorlichting de gepaste team- en individuele nascholingen selecteren uit het aanbod.	Leerkrachten, kernteam, directeur i.s.m. pedagogisch begeleiding	Het nascholingsplan wordt op basis van verbeteringsplan gemaakt		
	Teamgerichte nascholing met opvolging en begeleiding doelgericht invullen om de kwaliteit van de leerbegeleiding en de handelingsbekwaamheid van de teamleden te verhogen.	Dir. en externe begeleiders		-voorbereidingen en verslagen studiedagen	
Vanaf Oktober 2014	De beschikbare outputgegevens systematisch kritisch analyseren en hanteren om het onderwijsleerproces en/of didactische aanpak bij te sturen of te verfijnen via doelgerichte acties	Directie en team i.s.m. externe begeleiding	-observaties, klasbeelden -objectieve meetinstrumenten (AVI, VLOT, LVS,) -analyse-instrument (checklist,...)	-planningsdoc (agenda) - verslagen MDO's -verslagen klasbezoeken	1, 2, 3, 5,6

DOELSTELLING MUZISCHE VORMING:

De leerplandoelen muzische opvoeding bij zoveel mogelijk leerlingen bereiken door een volledig, evenwichtig en gegradeerd aanbod te realiseren en een degelijke evaluatiepraktijk en leerlingbegeleiding uit te werken met de leerplannen als referentiekader.

WERKPUNTEN uit doorlichtingsverslag:

1. De leerplannen vormen onvoldoende het referentiekader om de muzische lessen en activiteiten te plannen en een les uit te voeren.
2. Er bestaat een groot onevenwicht tussen de verschillende muzische domeinen.
3. Op schoolniveau bestaan er geen afspraken om de verschillende domeinen van dit leergebied gelijkgericht te evalueren.
De rapporteringspraktijk is niet transparant en weinig informatief.
4. Het ontbreekt in een aantal klassen aan een muzische sfeer.
5. Interne expertise van leerkrachten wordt te weinig benut.

Muzo-werkgroep: directie, kernteam

Pedagogisch Begeleider: Kristof Dupont

Om de voortgang van het verbeteringsplan te bewaken, zullen we halfjaarlijks de veranderings- en verbeteractiviteiten met het voltallige team evalueren en op het einde van het schooljaar zowel het leerproces als de te bereiken doelstellingen evalueren en eventueel bijsturen met de ondersteuning van de pedagogisch begeleiders en externe ondersteuners.

Daarbij zal gebruik gemaakt worden van de gegevens die verzameld werden op basis van

- klasbezoeken die de directeur deed
- gesprekken over ervaringen en realisaties van teamleden (o.m. teamoverleg, functioneringsgesprekken, coaching gesprekken)
- documenten op klas- en schoolniveau.

De inhoud, procedure en de instrumenten van de zelfevaluatie zullen telkens vooraf met het kernteam besproken worden o.l.v. de directeur in samenwerking met de ondersteunende externe begeleiders.

Vaststellen of en in welke mate de gestelde doelstelling is bereikt, zal o.a. blijken uit:

- Planningsdocumenten (agenda) inzake voorziene activiteiten per schooljaar, met oog voor een evenwichtig aanbod van elk domein
- Bewakingsinstrumenten op schoolniveau: volledig en evenwichtig aanbod
- Afspraken om continuïteit en gradatie over de klasgroepen te verankeren en gelijkgerichte aanpak te bevorderen
- Tussentijdse- en eindevaluatieverslagen
- Schooleigen visie op Muzische opvoeding

- Muzo- en activiteitenmeter
- Evaluatiefiches Muzo met herwerkt schoolrapport
- muzische in het leerlingvolgsysteem
- verticale beschouwende muzische activiteitenlijn doorheen de leerjaren
- werkplan Muzische
- Muzo-nascholingsplan

Actieplanning LEERGEBIED MUZISCHE VORMING

SCHOOLJAAR 2013 - 2014					
Tijdpad	Acties	Actoren	Middelen	Evaluatie	Wat Cijfers in deze kolom verwijzen naar de opgesomde werkpunten
24.01.2014	Intakegesprek met directie	Kristof Dupont, directie	overleg	Actoren intakegesprek	
18.02.2014	Oprichten van een Muzo-werkgroep. Bedoeling is om geregeld in overleg te gaan met de Muzo-werkgroep om zo te komen tot een gestructureerde en gedragen Muzo-aanpak.	Directie, Kristof Dupont			5
April 2014	Intakebevraging leerkrachten (SWOT)	Kristof Dupont, leerkrachten	Schriftelijke bevraging, intake	Intakeverslag Kristof Dupont	
Juni 2014	Introductie kijkwijzer evaluatie methode: Bedoeling is hoofdzakelijk om te komen tot een methode die een rode draad kan garanderen en zorgt voor: - Horizontale en verticale leerlijn - Evenwichtige jaarplannen - Variatie in boeiende en uitdagende activiteiten, werkvormen, technieken en materialen - Evenwicht tussen de domeinen, beschouwen en creëren en de 21 algemene doelen - Evenwichtig werken aan de deelleerplandoelen Werking volgens de geest en de krachtlijnen van het leerplan (procesgericht, experimenteren, totale persoon, muzische grondhouding, verbondenheid nastreven...)	Kristof Dupont			

SCHOOLJAAR 2014-2015					
Tijdpad	Acties	Actoren	Middelen	Evaluatie	Wat Cijfers in deze kolom verwijzen naar de opgesomde werkpunten
16 September 2014	Voorstelling methode 1 MIKADO (methodes werden vorig schooljaar reeds door de Muzo- werkgroep uitgeselecteerd)	Vertegenwoordiger uitgeverij met leerkrachten LS	Lesmateriaal: Methode 1	Leerkrachten LS	1
September-december	Uittesten en evaluatie methode 1	Kristof Dupont Leerkrachten LS	Methode 1	Alle leerkrachten LS	1,2
03.10.2014 pedagogische studiedag	Praktijksessie Muzo-visie, muzische grondhouding en krachtlijnen algemeen deel leerplan Opbouw rond drie pijlers: -Muzo kwaliteitsvol in de klas (diepte) -Muzo geïntegreerd in andere leergebieden (breedte) -Muzo op schoolniveau + voorstellen werkplan Muzo	Kristof Dupont Leerkrachten LS	Leerplan muzische: algemeen deel	Muzo-werkgroep	1
03.10.2014 pedagogische studiedag	Voorstellen traject 2014-2015 en 2015-2016 en bespreking intakeverslag april 2014	Kristof Dupont Leerkrachten LS	powerpoint	Alle leerkrachten LS	
03.10.2014 pedagogische studiedag	Introductie muzo-en activiteitenmeter Doel: bewaken van het evenwicht tussen de domeinen, tussen beschouwen en creëren, variatie brengen in activiteiten – werkvormen en technieken – materialen- geïntegreerde werking binnen andere leergebieden	Alle leerkrachten	Muzo-en activiteitenmeter	Moet blijken uit klaspraktijk. Evaluatie met alle leerkrachten LS.	2
18.11.2014 Overleg stuurgroep	Uitwerken schooleigen muzo-visie en koppeling ervan aan het opvoedingsproject van de school	Kristof Dupont, directie en Muzo-werkgroep	Schooleigen opvoedingsproject en leerplan muzo, algemeen deel PP van de school.	Alle leerkrachten LS	1
18.11.2014	Kennismaken met de 21 algemene	Leerkrachten LS,	Leerplan en	Moet blijken uit	1

Personeelsvergadering 16-18.30 uur	leerplandoelen en inoefenen ervan. Verder kennismaken met beschouwen en creëren en inoefenen ervan. Kennismaken met de eindtermen en ontwikkelingsdoelen muvo, koppeling aan de eigen praktijk. Via de koppeling van de 21 algemene doelen aan de praktijk nadenken en oefenen op beschouwende en creërende activiteiten.	Kristof Dupont	ODET	klaspraktijk. Evaluatie met alle leerkrachten LS.	
18.11.2014 27.01.2015 17.03.2015 19.05.2015 Telkens voor de personeelsvergadering, 13.30-15.30 uur	Muzo-werkgroep Doel: - uitbouw van een georganiseerde en gestructureerde Muzo-werking - de vinger aan de pols houden - leerkrachten professionele bijstand geven waar nodig Uit te werken items werkplan muzische opvoeding: - Onderzoek methodes/eigen leerlijn en jaarplannen/ uitbouw muzothek (materialenbank) - Bewaken van de leerplandoelen en bewust werken binnen het doelkader - Werken op specialisatie per domein of uitspelen van individuele expertise op schoolniveau - Nascholingsbeleid muzo - Evaluatie van muzische: visie en instrumenten - Cultuurbeleid, samenwerking met externen, schoolreizen met muzische inslag - Opstart klasoverschrijdende muzo-ateliers - Aankoopbeleid lesmaterialen - Muzische zichtbaarheid op schoolniveau realiseren en optimaliseren	Muzo-werkgroep, directie en Kristof Dupont	Werkplan muzo en bijhorende materialen	Muzo-werkgroep, terugkoppeling naar leerkrachten LS.	1 1 5 5 3 4 4 4 4

	<i>Vanuit de werkgroep wordt uiteraard systematisch teruggekoppeld naar het volledige team voor bevestigingen, voorstelling van uitgewerkt materiaal...</i>				
13 Januari 2015	Voorstelling methode muzische 2 MUZOMAX	Vertegenwoordiger uitgeverij met leerkrachten LS	Lesmateriaal: methode 2	Alle leerkrachten LS	1,2
Januari-Maart 2015	Uittesten en evaluatie methode 2	Kristof Dupont Leerkrachten LS	Methode 2	Alle leerkrachten LS	1,2
27.01.2015 Personeelsvergadering 16-18 uur	leerplan beeld onder de loep -kennismaken met het leerplan, de visie, het kader en de krachtlijnen - de doelen leren kennen en deze aftoetsen aan de eigen praktijk -inspiratie vinden voor de eigen praktijk <i>Terwijl de ene groep de theoretische sessie krijgt ivm het leerplan door Kristof, volgt de andere groep in de turnzaal een praktijksessie met de nascholer.</i>	Kristof Dupont + eventueel nascholer Leerkrachten BS	Leerplan beeld	Moet blijken uit klaspraktijk. Evaluatie met alle leerkrachten LS.	1
17.03.2015 19.05.2015 Personeelsvergaderingen	Muzo-werkgroep stelt uitgewerkt deel werkplan (visie,...) voor. Bijsturing en werkmoment met hele team.	Leerkrachten LS, Muzo-werkgroep	PP werkplan		
17.03.2015 19.05.2015 personeelsvergaderingen 16-18.30 uur	leerplan muziek en drama onder de loep -kennismaken met het leerplan, de visie, het kader en de krachtlijnen - de doelen leren kennen en deze aftoetsen aan de eigen praktijk -inspiratie vinden voor de eigen praktijk <i>Terwijl de ene groep de theoretische sessie krijgt ivm het leerplan door Kristof, volgt de andere groep in de turnzaal een praktijksessie met de nascholer.</i>	Kristof Dupont + eventueel nascholer Leerkrachten BS	Leerplan muziek en drama	Moet blijken uit klaspraktijk. Evaluatie met alle leerkrachten LS.	1
Mei 2015	Keuze methode voor volgend schooljaar	Muzo-werkgroep- en leerkrachten LS	Eindevaluatie, vergelijkende synthese methodes	Leerkrachten LS	1,2
SCHOOLJAAR 2015-2016					

Tijdpad	Acties	Actoren	Middelen	Evaluatie	Wat Cijfers in deze kolom verwijzen naar de opgesomde werkpunten
22.09.2015 Personeelsvergadering 16-18.30 uur	leerplan muzisch taalgebruik onder de loep -kennismaken met het leerplan, de visie, het kader en de krachtlijnen - de doelen leren kennen en deze aftoetsen aan de eigen praktijk -inspiratie vinden voor de eigen praktijk <i>Terwijl de ene groep de theoretische sessie krijgt ivm het leerplan door Kristof, volgt de andere groep in de turnzaal een praktijksessie met de nascholer.</i>	Kristof Dupont + eventueel nascholer Leerkrachten BS	Leerplan muzisch taalgebruik	Moet blijken uit klaspraktijk. Evaluatie met alle leerkrachten LS.	1
10.11.2015 Personeelsvergadering 16-18.00 uur	leerplan bewegingsexpressie onder de loep -kennismaken met het leerplan, de visie, het kader en de krachtlijnen - de doelen leren kennen en deze aftoetsen aan de eigen praktijk -inspiratie vinden voor de eigen praktijk <i>Terwijl de ene groep de theoretische sessie krijgt ivm het leerplan door Kristof, volgt de andere groep in de turnzaal een praktijksessie met de nascholer.</i>	Kristof Dupont + eventueel nascholer Leerkrachten BS	Leerplan bewegings-expressie	Moet blijken uit klaspraktijk. Evaluatie met alle leerkrachten LS.	1
22.09.2015 10.11.2015 22.03.2016 telkens voor de	Muzo-werkgroep Uit te werken items werkplan muzische opvoeding: - Onderzoek methodes/eigen leerlijn en jaarplannen/ uitbouw muzothek (materialenbank) - Bewaken van de leerplandoelen en bewust werken binnen het doelkader - Werken op specialisatie per domein of uitspelen van individuele expertise op schoolniveau	Muzo-werkgroep, directie en Kristof Dupont	Werkplan muzo en bijhorende materialen	Muzo-werkgroep, terugkoppeling naar leerkrachten LS	1 1 5

personeelsvergadering, 13.30-15.30 uur	- Nascholingsbeleid muzo - Evaluatie van muzische: visie en instrumenten - Beleid rond culturele uitstappen, samenwerking met externen, schoolreizen met muzische inslag - Opstart klasoverschrijdende muzo-ateliers - Aankoopbeleid lesmaterialen - Muzische zichtbaarheid op schoolniveau realiseren en optimaliseren				5 1 4 4 4 4
13.01.2016 Pedagogische studiedag en interne overleg-en werkmomenten nadien Invoeren instrumenten 1/9/2016	Evaluatie van muzische Visie van de leerplannen ivm evaluatie Uitwerken observatiefiches muzische Herwerken muzische op het schoolrapport Evaluatie afstemmen op de leerplandoelen en de evenwichtige beoordeling van de verschillende domeinen bewaken. Duidelijke gemeenschappelijke criteria afspreken en meer aandacht schenken aan procesgerichte evaluatie. Opname muzische in het leerlingvolgsysteem: uitwerken voorstel Afspraken maken rond differentiatie en het inspelen op specifieke noden. Uitwerken van een verticale beschouwende muzische activiteitenlijn doorheen de leerjaren Zelfevaluatie en portfolio voor muzische: uitwerken voorstel	Kristof Dupont, leerkrachten LS, directie +en zorgcoördinator (in verschillende werkgroepjes)	(deel)leerplannen Rapport LS LVS Observatiefiche Zelfevaluatiefiche Portfolio	Muzo-werkgroep, terugkoppeling naar leerkrachten LS	1,3

22.03.2016 Personeelsvergadering Nadien interne overlegmomenten	Uitwerken muzische projectweek en uitwerken planning klasoverschrijdende muzoateliers 2015-2016. <i>In deze ateliers of klasoverschrijdende muzonamiddagen worden aan de kinderen workshops aangeboden in de vorm van een doorschuifstelsel. Er wordt eventueel thematisch en geïntegreerd gewerkt. Bij deze workshops wordt de aanwezige expertise van leerkrachten, ouders en kinderen gebruikt. Ook de kinderen krijgen de kans om (in groepjes) zelf een workshop uit te werken en hun talenten te demonstreren aan de andere kinderen. Ouders worden bevraagd op hun expertise en mogelijkheid tot ondersteuning tijdens de schooluren via de muzische hulpfiche. Deze hulpfiche wordt ook op deze studiedag uitgewerkt. Kinderen worden per klas op hun expertise en interesse bevraagd via een screeningsdocument: de muzofoto. De expertise en de interesses van de leerlingen worden per klas in kaart gebracht. Zo kunnen ook heterogene niveaugroepen worden samengesteld waarbij men komt tot een gedifferentieerd aanbod op maat. De data, documenten, werkvormen en afspraken worden gemaakt.</i>	Leerkrachten LS, Kristof Dupont	Muzische hulpfiche Muzofoto	Leerlingen Leerkrachten LS	1,2,4,5
Mei 2016 1 schoolweek	Muzische projectweek	Leerkrachten LS en leerlingen	Zelfevaluatie leerlingen	leerlingen	1,2,4,5
14.06.2016 Personeelsvergadering 16-18 uur	Voorstelling definitieve versie werkplan muzo Evaluatie werking en afsluiten traject	Muzo-werkgroep Muzo leerkrachten LS Kristof Dupont,	Werkplan muzo en bijhorende materialen	Alle leerkrachten LS Alle actoren	

Verbeterdoelstelling *WERELDORIËNTATIE*:

De leerplandoelen wereldoriëntatie bij zoveel mogelijk leerlingen bereiken door een volledig, evenwichtig en gegradeerd aanbod te realiseren en een degelijke evaluatiepraktijk en leerlingbegeleiding uit te werken met de leerplannen als referentiekader.

WERKPUNTEN uit doorlichtingsverslag:

1. De **domeinen ruimte, tijd, natuur** en **techniek** komen in onvoldoende mate aan bod.
2. De lagere afdeling hanteert geen duidelijke criteria om dit leergebied te **evalueren**. Vragen die peilen naar inzichtelijke verwerving van leerstof komen nauwelijks aan bod.
3. De **visie** op goed wereld-oriënterend en werkelijkheidsgericht onderwijs volgens de uitgangspunten van de eindtermen en de leerplannen is onvoldoende beheerst door de meeste teamleden.
4. Het **gebruik** van de **leerplandoelen** en **eindtermen** als uitgangspunt voor dit leergebied is onbestaande.
5. Er is voor dit leergebied geen **evenwichtige** en **verticale samenhang**.
6. De leerkrachten houden weinig rekening met de **voorkennis** en de **talenten** van de **leerlingen**.
7. De lagere afdeling maakte nog geen werk van een **grondige verkenning** van het **leerplan**.

W.O. Werkgroep: directie, W.O.-coach en kernteam

Pedagogisch Begeleider: Paul Temmerman

Externen: Nascholingsdienst VVKBaO

Om de voortgang van het verbeteringsplan te bewaken, zullen we halfjaarlijks de veranderings- en verbeteractiviteiten met het voltallige team evalueren en op het einde van het schooljaar zowel het leerproces als de te bereiken doelstellingen evalueren en eventueel bijsturen met de ondersteuning van de pedagogisch begeleiders en externe ondersteuners.

Daarbij zal gebruik gemaakt worden van de gegevens die verzameld werden op basis van

- klasbezoeken die de directeur deed
- gesprekken over ervaringen en realisaties van teamleden (o.m. teamoverleg, functioneringsgesprekken, coaching gesprekken)
- documenten op klas- en schoolniveau.

De inhoud, procedure en de instrumenten van de zelfevaluatie zullen telkens vooraf met het kernteam besproken worden o.l.v. de directeur in samenwerking met de ondersteunende externe begeleiders.

Vaststellen of en in welke mate de gestelde doelstelling is bereikt, zal o.a. blijken uit:

- Planningsdocumenten (agenda) inzake voorziene activiteiten per schooljaar, met oog voor een evenwichtig aanbod van elk domein
- Per klas en per schooljaar een overzicht bijhouden van de eindtermen waaraan is gewerkt. Dit overzicht zal tijdens de functioneringsgesprekken op het einde van elk schooljaar, gehanteerd worden als tussentijdse evaluatie en dienen om bij te sturen en werkpunten op te stellen naar de werking voor het volgend schooljaar.
- Afspraken om continuïteit en gradatie over de klasgroepen te verankeren en gelijkgerichte aanpak te bevorderen
- Tussentijdse- en eindevaluatieverslagen
- WO in het leerlingvolgsysteem
- werkplan Wereldoriëntatie
- WO-nascholingsplan
- Inventarisatie WO-materialen
- Schooleigen visie WO
- Leerlijnen tijd, ruimte, leeruitstappen

Actieplanning LEERGEBIED WERELDORIËNTATIE

SCHOOLJAAR 2013 - 2014					
Tijdpad	Acties	Actoren	Middelen	Evaluatie	Wat Cijfers in deze kolom verwijzen naar de opgesomde werkpunten
24.01.2014	Intakegesprek met directie	Directie, Petrus Vandercruys (schoolbestuur), Jo Coppens (hoofdbegeleider), Kati Peirlinck(schoolbegeleider), Paul Temmerman	Overleg	Actoren van het intakegesprek	
18.02.2014	Oprichten van een W.O.-Werkgroep Bedoeling is om geregeld in overleg te gaan met de W.O.-werkgroep om zo te komen tot een gestructureerde en gedragen W.O.-aanpak.				
Voor 21.03.2014	W.O. nascholingsplan <i>Concrete invulling/afspraken voor de komende schooljaren en dit in samenspraak met de nascholingsdienst (Hilde Hendrickx) en Paul Temmerman</i>	Directie, W.O.-coach, schoolbegeleider, Hilde Hendrickx (W.O.-begeleider VVKBaO), Paul Temmerman	Overleg		
21.03.2014	Startdag W.O.-netwerk (NWD1) <i>Leden: afgevaardigden van de verschillende scholen die in Brussel na doorlichting W.O. een advies 2 of 3 hebben gekregen.</i> Bedoeling is om deze scholen via het netwerk impulsen te geven naar de concretisering van hun verbeterplan.	Directie, W.O.-coach, schoolbegeleider, Paul Temmerman	W.O.-Netwerkdag		
april - mei 2014	Intakegesprek leerkrachten Bedoeling is om beter zicht te krijgen op de concrete invulling van W.O. op de klasvloer zodat de verdere begeleiding hierop beter kan worden afgestemd.	Leerkrachten, schoolbegeleider, Paul Temmerman	Schriftelijke bevraging, intake	Intakeverslag schoolbegeleider, Paul Temmerman	Alle werkpunten.
april - juni 2014	Inventariseren W.O.-materialen Doel:	Leerkrachten,	Document:	W.O.-werkgroep/	

	- zicht krijgen op de aanwezige materialen en leermiddelen die het W.O.-onderwijs in de school kan ondersteunen - invulling geven aan de minimale vereisten qua materialen zoals het leerplan voorschrijft	W.O.-coach, directie, Paul Temmerman	'Minimale vereisten W.O.-materialen'	Netwerkdag	
april – juni 2014	Screening W.O.-methoden Doel: - zicht/voeling krijgen op de bestaande W.O.-methoden - een W.O.-methode kiezen die de beste garantie biedt op het realiseren van de krachtlijnen W.O. op de klasvloer	Leerkrachten	Document: 'Kijkwijzer W.O.-methoden'	W.O.-werkgroep/ Netwerkdag	Alle werkpunten.
april – juni 2014	Voorstelling W.O.-methoden Doel: - introductie van de verschillende W.O.-methoden door vertegenwoordigers van de betrokken uitgeverijen - beter zicht krijgen op de W.O.-methode (didactische aanpak, visie, materialen, ondersteunende website, ...)	Vertegenwoordigers, team LS, directie	Geselecteerde W.O.-methoden die zullen gescreend worden.	Leerkrachten W.O.-werkgroep Directie	
april – juni 2014	Uitproberen W.O.-methoden Doel: - concrete invulling geven van een thema, activiteiten uit de verschillende W.O.-methoden om zodoende voeling te krijgen met de visie, didactische aanpak, materialen, ... - invullen van de kijkwijzer (zie document) - als lkr zich een concreet beeld kunnen vormen van de plus- en de minpunten van de verschillende W.O.-methoden	Leerkrachten W.O.-coach	Geselecteerde W.O.-methoden die zullen gescreend worden. Document: 'Kijkwijzer W.O.-methoden'		
27.05.2014	Netwerkdag 2: Krachtlijnen/Visie W.O. Doel: - de visie op goed wereldoriënterend en werkelijkheidsgericht onderwijs volgens de uitgangspunten van de eindtermen en de leerplannen - kennismaken en verdiepen van de W.O.-krachtlijnen - verkenning van het leerplan W.O. - ondersteuning naar de screening van de W.O.-methoden	Hilde Hendrickx (ped. begeleider W.O. VVKBaO), W.O.-coach, directie schoolbegeleider, Paul Temmerman	Werkwinkel. Plaats: Abdij, Kortenberg	Actoren	3 - 7
05.06. 2014 Personeelsvergadering	Voorstellen, bespreken kijkwijzers W.O.-methode Doel:	Team LS, directie	Document: 'Kijkwijzer W.O.-	Leerkrachten	

	- overkoepelend zicht krijgen op de uitslag van de screening van de verschillende verdiepte W.O.-methoden - indien mogelijk in gezamenlijk overleg beslissen welke W.O.-methode het volgende schooljaar zal geïmplementeerd worden		methoden'	W.O.-werkgroep Directie	
voor 23.06.2014	Verwerking screening W.O.-methoden Doel: - overzicht opmaken van de verschillende ingevulde en besproken kijkwijzers zodat dit de bewuste keuze van de aanschaf van een nieuwe W.O.-methode kan verantwoorden	Directie, W.O.-coach	Verwerkingsdocument		
23.06.2014	Netwerkdag 3 Doel: - opvolging screening en keuze nieuwe W.O.-methode - planning en inhouden schooljaar 2014- 2015 - uitwisselen ervaringen - concrete afspraken	Directie, W.O.-coachen, schoolbegelei-der, Paul Temmerman		Aanwezigen	

SCHOOLJAAR 2014 - 2015					
Eerste trimester					
Tijdpad	Acties	Actoren	Middelen	Evaluatie	Wat Cijfers in deze kolom verwijzen naar de opgesomde werkpunten
10.09.2014	Netwerkdag 1: Doel: - verdieping leerlijnen tijd - uitwisselen ervaringen - varia/vragen - concrete afspraken naar volgende netwerkdag	Directie, W.O.-coachen, schoolbegelei-der, Paul Temmerman	Document 'Leerlijnen mens en tijd'	Aanwezig	1, 4, 5, 7
September-oktober 2014	W.O.-kernteam: Doel: - communiceren/overbrengen van de inhoud van de netwerkdag - concreet uitwerken van de studiedag + PV omtrent 'leerlijnen tijd'	W.O.-coach, directie, W.O.-kernteam	Documenten voorbij netwerkdag		1, 4, 5, 7
14.10. 2014	personeelsvergadering 'leerlijnen tijd' Doel: - aanbreng van de leerlijnen tijd via document - leerlijnen tijd en gebruikte tijdskaders screenen in de nieuwe W.O.-methode. - tijdskaders via uitwerken van schema's ontwikkelen/afstemmen op elkaar	W.O.-coach en directie met hulp van W.O.-kernteam team LS	Document 'Leerlijnen mens en tijd' Document 'Stappenplan' PV leerlijnen tijd'	Aanwezig	1, 4, 5, 7
05.11.2014	Netwerkdag 2: Doel: - uitwisselingen ervaringen: studiedag/PV omtrent leerlijnen tijd gebruik nieuwe W.O.-methoden - ontwikkelen schooleigen visie W.O. - varia/vragen - concrete afspraken naar volgende netwerkdag	Directie, W.O.-coachen, schoolbegelei-der, Paul Temmerman	Document 'Visieontwikkeling'		1, 4, 5, 7

November - december 2014	W.O.-kernteam: Doel: - communiceren/overbrengen van de inhoud van de netwerkdag 2 - concreet uitwerken van de PV omtrent 'visieontwikkeling'	W.O.-coach, directie, W.O.-kernteam	Documenten netwerkdag 2		3, 4, 7
09.12.2014 personeelsvergadering	Nascholing: Krachtlijnen en visie W.O. Doel: - zicht krijgen op de krachtlijnen en de visie van het leerplan W.O. - verkenning en verdieping van het leerplan W.O.	VVKBaO Schoolteam		Deelnemers	3, 4, 7
24.02.2015 personeelsvergadering	krachtlijnen en visie W.O. Doel: - ontwikkelen van een schooleigen W.O.-visie - de krachtlijnen/visie van W.O. screenen in de nieuwe W.O.-methode. - tijdskaders eventueel verder uitwerken en afstemmen op elkaar	W.O.-coach en directie met hulp van W.O.-kernteam team LS	Documenten netwerkdag 2 + documenten nascholing	Deelnemers	3, 4, 7

Tweede en derde trimester					
07.01.2015	Netwerkdag 3: Doel: - uitwisselingen, ervaringen: - ontwikkelen van de schooleigen W.O.-visie - krachtlijnen in de gebruikte W.O.-methode - reflecties gebruikte W.O.-methode - leerlijnen tijd (kaders) - verdieping leerlijnen ruimte - varia/vragen - concrete afspraken naar volgende netwerkdag	Directie, W.O.-coachen, schoolbegeleider, Paul Temmerman	Document 'leerlijnen mens en ruimte'		1, 3, 4, 5, 7
Januari - februari	W.O.-kernteam: Doel:	W.O.-coach, directie, W.O.-	Documenten		1, 3, 4, 5, 7

2015	- communiceren/overbrengen van de inhoud van de netwerkdag 3 - concreet uitwerken van de studiedag/PV omtrent 'leerlijnen ruimte'	kernteam	voorbij netwerkdag		
Januari - februari 2015	Studiedag of personeelsvergadering 'leerlijnen ruimte' Doel: - aanbreng van de leerlijnen ruimte via document - leerlijnen ruimte screenen in de nieuwe W.O.-methode	W.O.-coach en directie met hulp van W.O.-kernteam team LS	Document 'Leerlijnen mens en ruimte' Document 'Stappenplan studiedag/PV leerlijnen ruimte'	Aanwezig	1, 3, 4, 5, 7
04.03.2015	Netwerkdag 4: Doel: - uitwisselingen, ervaringen: - PV/studiedag leerlijnen ruimte - ontwikkelen van de schooleigen W.O.-visie - reflecties gebruikte W.O.-methode - leerlijnen tijd (kaders) - verdieping functioneel gebruik tijd- en ruimtekaders (oa via gebruik actualiteit in de klas) - varia/vragen - concrete afspraken naar volgende netwerkdag	Directie, W.O.-coachen, schoolbegeleider, Paul Temmerman	Document 'Leerlijnen mens en ruimte' Document 'Functioneel gebruik van tijd- en ruimtekaders' Document omtrent gebruik actua in de klas?		1, 3, 4, 5, 7
Maart - april 2015	W.O.-kernteam: Doel: - communiceren/overbrengen van de inhoud van de netwerkdag 4 - concreet uitwerken van de studiedag/PV omtrent 'leerlijnen ruimte' - evalueren van de W.O.-werking binnen het kernteam	W.O.-coach, directie, W.O.-kernteam	Documenten voorbij netwerkdag		1, 4, 5, 7
april 2015	Studiedag of personeelsvergadering 'Functioneel gebruik van de tijd- en	W.O.-coach en directie met hulp van W.O.-kernteam	Document 'Leerlijnen mens en	Aanwezig	1, 4, 5, 7

	ruimtekaders' Doel: - stimuleren van het functioneel gebruiken van de aanwezige kaders in de klas - leerlijnen ontwikkelen in gebruik van de actualiteit - evalueren van de W.O.-werking op teamniveau - screenen van de gebruikte W.O.-methode naar de concrete invulling van de dominante leerplandoelen (niet meer binnen de domeinen tijd en ruimte)	team LS	ruimte' Document 'Stappenplan studiedag/PV leerlijnen ruimte'		
06.05.2015	Netwerkdag 5: Doel: - uitwisselingen, ervaringen: - PV/studiedag functioneel gebruik - reflecties gebruikte W.O.-methode - voorstellen aan elkaar: - van de schooleigen W.O.-visie - van de leerlijnen tijd/ruimte - jaarplanning 2015-2016 - evalueren W.O.-werking 2014-2015 - varia/vragen - concrete afspraken naar volgende netwerkdag schooljaar 2015-2016	Directie, W.O.-coachen, schoolbegelei-der, Paul Temmerman		Aanwezig	1, 3, 4, 5, 7

SCHOOLJAAR 2015 - 2016					
Eerste trimester					
Tijdpad	Acties	Actoren	Middelen	Evaluatie	Wat Cijfers in deze kolom verwijzen naar de opgesomde werkpunten
september 2015	Netwerkdag 1: Doel: - uitwisselen ervaringen - leerlijnen leeruitstappen - planmatige aanpak van een schoolproject - verdieping naar aanpak van stap 1 - 4 - varia/vragen - concrete afspraken naar volgende netwerkdag	Directie, W.O.-coachen, schoolbegelei-der, Paul Temmerman	Document 'Leerlijnen leeruitstappen' Documenten: 'Kijkwijzer planmatige aanpak schoolproject' + 'Schema planmatige aanpak schoolproject'	Aanwezig	1, 3, 4, 5, 7
september 2015	W.O.-kernteam: Doel: - communiceren/overbrengen van de inhoud van de netwerkdag - concreet uitwerken van de studiedag/PV omtrent 'leerlijnen leeruitstappen' + Planmatige aanpak van een schoolproject (stap 1 – 4)	W.O.-coach, directie, W.O.-kernteam	Documenten voorbij netwerkdag		1, 3, 4, 5, 7
oktober 2015	Studiedag of personeelsvergadering 'leerlijnen leeruitstappen en de planmatige aanpak van een schoolproject' Doel: - uitwerken van leerlijnen omtrent de leeruitstappen - gedurende het verdere verloop van het	W.O.-coach en directie met hulp van W.O.-kernteam team LS	Documenten: 'Kijkwijzer planmatige aanpak schoolproject' + 'Schema planmatige aanpak schoolproject'	Aanwezig	1, 3, 4, 5, 7

	schooljaar op een planmatige aanpak (in verschillende stappen) een schoolproject uitwerken met daarbij aandacht voor: - de keuze voor een passend en boeiend onderwerp dat aansluit bij de leefwereld van de kinderen - de integratie van de gebruikte W.O.-methode - het toepassen van interactieve werkvormen tijdens de verschillende stappen - aanwenden van media (ICT-toepassingen) - participatie van derden (oa ouders) - leeruitstappen - uitwerken van een omgevingsboek - een passend en actief slot- en sluiting van de projectweek		Ondersteunende powerpoint		
tijdens 1ste trimester 2015 - 2016 studiedag of PV	Nascholing: Ons omgevingsboek Doel: - zicht krijgen op het wat, hoe, waarom van het ontwikkeling van een omgevingsboek - aanzetten geven tot de ontwikkeling van een schooleigen omgevingsboek	VVKBaO Schoolteam		Deelnemers	3, 4, 7
november 2015	Netwerkdag 2: Doel: - uitwisselen ervaringen: - studiedag/PV planmatige aanpak - eventueel studiedag omgevingsboek - aanzetten leerlijnen leeruitstappen - verdieping aanpak stap 5 – 8 - (beperkte) introductie leerplan media, met aandacht voor W.O. en media - varia/vragen - concrete afspraken naar volgende netwerkdag	Directie, W.O.-coachen, schoolbegelei-der, Paul Temmerman	Documenten: 'Kijkwijzer planmatige aanpak schoolproject' + 'Schema planmatige aanpak schoolproject'	Aanwezigen	1, 3, 4, 5, 7
november 2015	W.O.-kernteam: Doel: - communiceren/overbrengen van de inhoud van de netwerkdag - concreet uitwerken van de studiedag/PV	W.O.-coach, directie, W.O.-kernteam	Documenten voorbij netwerkdag		1, 3, 4, 5, 7

	omtrent de planmatige aanpak van het schoolproject (stap 5, 6 en 8)				
december 2015	Studiedag of personeelsvergadering 'Planmatige aanpak van het schoolproject' Doel: - voorstellen van de gebruikte interactieve werkvormen bij het uitwerken van stap (verzamelen ideeën leerlingen) - verdere uitwerking van het schoolproject met aandacht voor de concrete uitwerking van de verschillende activiteiten (stap 6), de link naar de leerplandoelen (stap 5) en de te gebruiken evaluatievormen (stap 8) - nadenken over een projectopening en -sluiting	W.O.-coach en directie met hulp van W.O.-kernteam team LS	Documenten: 'Kijkwijzer planmatige aanpak schoolproject' + 'Schema planmatige aanpak schoolproject' Ondersteunende powerpoint	Aanwezig	1, 3, 4, 5, 7

Tweede en derde trimester					
Januari 2016	Netwerkdag 3: Doel: - uitwisselingen, ervaringen: - aanpak planmatige aanpak stap 5, 6 en 8 - uitwerken omgevingsboek - voorstellen aan elkaar: - gebruikte interactieve werkvormen bij stap 2 (ideeën kinderen verzamelen) - gebruikte fiches oplijsten leeruitstappen - voorstellen domein techniek - varia/vragen - concrete afspraken naar volgende netwerkdag	Directie, W.O.-coachen, schoolbegelei-der, Paul Temmerman	Document 'leerlijnen techniek'		1, 3, 4, 5, 7
januari 2016	W.O.-kernteam: Doel: - communiceren/overbrengen van de inhoud van de netwerkdag 3	W.O.-coach, directie, W.O.-kernteam	Documenten voorbij netwerkdag		1, 3, 4, 5, 7

	- concreet uitwerken van de studiedag/PV omtrent 'domein techniek' - opvolgen en sturen schoolproject				
in de loop van het 2 ^{de} of 3 ^{de} trimester 2016	Nascholing: Domein techniek Doel: - aanbrengen van het domein techniek - aanleggen van leerlijnen techniek - het domein techniek screenen in de nieuwe W.O.-methode	VVKBaO Schoolteam		Aanwezig	1, 3, 4, 5, 7
Maart 2016	Netwerkdag 4: Doel: - uitwisselingen, ervaringen: - studiedag/PV nascholing 'techniek' - leerlijnen techniek - aanpak schoolproject - varia/vragen - concrete afspraken naar volgende netwerkdag	Directie, W.O.-coachen, schoolbegeleider, Paul Temmerman	Document 'Leerlijnen mens en ruimte' Document 'Functioneel gebruik van tijd- en ruimteaders' Document omtrent gebruik actua in de klas?		1, 3, 4, 5, 7
maart 2016	W.O.-kernteam: Doel: - communiceren/overbrengen van de inhoud van de netwerkdag 4 - schoolproject - evalueren van de W.O.-werking binnen het kernteam	W.O.-coach, directie, W.O.-kernteam	Documenten voorbij netwerkdag		1, 4, 5, 7
April-juni 2016	Uitvoeren van het schoolproject Doel:	W.O.-coach en directie met hulp		Aanwezig	1, 4, 5, 7

	- gedurende een bepaalde periode vakoverschrijdend werken aan een schoolproject	van W.O.-kernteam team LS			
Mei 2016	Netwerkdag 5: Doel: - uitwisselingen, ervaringen: - schoolproject - gebruik van interactieve werkvormen - voorstellen van het schoolproject aan elkaar: - verloop (opening/sluiting) - gebruikte interactieve werkvormen - gebruikte mediatoeepassingen - jaarplanning 2016-2017 - evalueren W.O.-werking 2015-2016 - varia/vragen - concrete afspraken naar volgende netwerkdag schooljaar 2016-2017	Directie, W.O.-coachen, schoolbegelei-der, Paul Temmerman		Aanwezig	1, 3, 4, 5, 7

SCHOOLJAAR 2016- 2017					
Eerste trimester					
Tijdpad	Acties	Actoren	Middelen	Evaluatie	Wat Cijfers in deze kolom verwijzen naar de opgesomde werkpunten
september 2016	Netwerkdag 1: Doel: - uitwisselen ervaringen - aandacht voor evalueren van W.O. - varia/vragen - concrete afspraken naar volgende netwerkdag	Directie, W.O.-coachen, schoolbegelei-der, Paul Temmerman		Aanwezig	2

Dit aandachtspunt zal op dezelfde wijze via de kringloop van de netwerking worden verdiept en uitgewerkt.

Aansluitend zal ook de rapportering van W.O. aan bod komen.

Het schooljaar 2016-2017 zal ook in het teken staan van het afwerken van nog lopende initiatieven (bv. leerlijnen techniek).

verbeterdoelstelling *NEDERLANDS*:

De eindtermen Nederlands bij zoveel mogelijk leerlingen bereiken door een volledig, evenwichtig en gegradeerd aanbod te realiseren en een degelijke evaluatiepraktijk en leerlingbegeleiding uit te werken met de leerplannen als referentiekader.

WERKPUNTEN uit doorlichtingsverslag:

1. Opstellen van een gelijkgezinde visie inzake taalbeleid.
2. De leerplannen hanteren als referentiekader om een evenwichtig en gegradeerd aanbod voor de lessen Nederlands te garanderen.
3. De outputgegevens analyseren en als uitgangspunt hanteren om diagnostisch en gedifferentieerd te werk te gaan en zo het leerproces en/of de didactische aanpak bij te sturen of te verfijnen., voor zowel de mondelinge, als schriftelijke vaardigheden.
4. Duidelijke afspraken en criteria hanteren om het leergebied Nederlands te evalueren.

De aanpak van deze verbeterpunten binnen de verschillende deelleergebieden zal in fasen verlopen:

Schooljaar 2014 - 2015: leesvaardigheid

Schooljaar 2015 - 2016: mondelinge vaardigheden

Schooljaar 2016 – 2017: schrijfvaardigheid

Taalbeschouwing zal geïntegreerd worden binnen de verschillende vaardigheden.

De verantwoording voor de volgordekeuze:

- *de huidige outputgegevens geven aan dat leesvaardigheid bij de leerlingen zesde leerjaar onvoldoende is*
- *lezen heb je als basisvaardigheid nodig voor alle andere vakken (er is hier zeker ook de transfer te maken naar wereldoriëntatie)*
- *mondelinge vaardigheden zijn belangrijk i.f.v. schrijven (sprekvaardigheid als noodzaak voor schrijven)*

reflecteren over taalgebruik en taalsystematiek is het meest betekenisvol voor leerlingen wanneer dit gekoppeld wordt aan de verschillende vaardigheden

Ook de zorgwerking (het uitbouwen van het zorgbeleid) zal integratief aangepakt worden binnen de werking rond taalvaardigheidsonderwijs.

“ De school is in staat om een krachtige leeromgeving eerstelijnszorg uit te bouwen en handelingsgericht te werken ...”

Elke leerkracht kan ...

- 1. bij elke deelvaardigheid de juiste diagnostische middelen gebruiken*
- 2. de resultaten om zetten in klasbeelden*
- 3. deze klasbeelden analyseren*
- 4. conclusies trekken voor de aanpak in de klas (onderwijsbehoefte lln centraal)*
- 5. de juiste vragen te stellen op zorgniveau 2 (afstemming en wisselwerking)*
- 6. in samenwerking met andere actoren in de school zoeken naar de meest geschikte ondersteuning voor individuele / groepen lln*

Nederlands werkgroep: directie, kernteam

Externe Begeleider van VBB/ OCB (naam pas bekend in juni 2014; pas dan kunnen ook data exact vastgelegd worden)

Om de voortgang van het verbeteringsplan te bewaken, zullen we halfjaarlijks de veranderings- en verbeteractiviteiten met het voltallige team evalueren en op het einde van het schooljaar zowel het leerproces als de te bereiken doelstellingen evalueren en eventueel bijsturen met de ondersteuning van de pedagogisch begeleiders en externe ondersteuners.

Daarbij zal gebruik gemaakt worden van de gegevens die verzameld werden op basis van

- klasbezoeken die de directeur deed
- gesprekken over ervaringen en realisaties van teamleden (o.m. teamoverleg, functioneringsgesprekken, coaching gesprekken)
- documenten op klas- en schoolniveau. (actieplannen van de ondersteuner)

De inhoud, procedure en de instrumenten van de zelfevaluatie zullen telkens vooraf met het kernteam besproken worden o.l.v. de directeur in samenwerking met de ondersteunende externe begeleiders.

Vaststellen of en in welke mate de gestelde doelstelling is bereikt, zal o.a. blijken uit:

- Planningsdocumenten (agenda) inzake voorziene activiteiten per schooljaar, met oog voor een evenwichtig aanbod van elk deelaspect.
- Per klas en per schooljaar een overzicht bijhouden van de eindtermen waaraan is gewerkt. Dit overzicht zal tijdens de functioneringsgesprekken op het einde van elk schooljaar gehanteerd worden als tussentijdse evaluatie en dienen om bij te sturen en werkpunten op te stellen naar de werking voor het volgend schooljaar.
- Herwerkte schoolrapporten

Streefdoelen per vaardigheid

2014-2015 Streefdoelen leesvaardigheid.

- Het **team** streeft naar een **gelijkgerichte visie** omtrent een **krachtige leeromgeving** voor leesvaardigheid (basisvisie TVO).
- Het **team** realiseert een **brede evaluatie** voor leesvaardigheid.
- Leerkrachten kennen de **eindtermen** (verwerkingsniveaus, tekstsoorten) en de **leerplandoelstellingen** lezen
- Leerkrachten realiseren in hun aanbod een evenwicht tussen **technisch lezen, begrijpend lezen** en **leesplezier**. Ze gebruiken hiervoor het **leerplan** als **referentiekader**.
- De leerkrachten zorgen voor een **rijk aanbod** aan **betekenisvolle leesactiviteiten (functioneel, interactief, relevant, ...)** in alle klassen
- Alle leerkrachten ontwikkelen **diagnostische vaardigheden** om de gepaste (gedifferentieerde) **ondersteuning** te kunnen bieden (zorgbeleid).
- Leerkrachten leren **reflecteren over taalgebruik en taalsystematiek** bij de ondersteuning van het lezen (integratie van doelen taalbeschouwing)

2015-2016 Mondelinge vaardigheden luisteren en spreken

- Het **team** streeft naar een **gelijkgerichte visie** omtrent een **krachtige leeromgeving** voor spreken en luisteren (basisvisie TVO).
- Het **team** realiseert een **brede evaluatie** voor de mondelinge vaardigheden.
- Leerkrachten kennen de **eindtermen** en de **leerplandoelstellingen** van goed **spreek- en luisteronderwijs**.
- Leerkrachten passen de **principes van taakgericht TVO** toe in het spreek- en luisteronderwijs (betekenisvolle taken, natuurlijke interactie, ...).
- Leerkrachten bieden (vanuit evaluatiegegevens) een **rijk taalaanbod, creëren voldoende productiekansen** en geven **taalbevorderende en stimulerende feedback**.
- Leerkrachten leren **reflecteren over taalgebruik en taalsystematiek** bij de ondersteuning van mondelinge vaardigheden (integratie van doelen taalbeschouwing)

2016-2017 Streefdoelen schrijfvaardigheid

- Het **team** streeft naar een **gelijkgerichte visie** omtrent een **krachtige leeromgeving** voor schrijfvaardigheid (basisvisie TVO).
- Het **team** realiseert een **brede evaluatie** voor schrijfvaardigheid.
- Alle leerkrachten kennen de **eindtermen** (verwerkingsniveau, tekstsoort, publieksafstand) en **leerplandoelstellingen** van goed **schrijfonderwijs**.
- Leerkrachten passen de **principes van taakgericht TVO** toe in het schrijfonderwijs (complete schrijftaken, verschillende tekstsoorten, ...).
- Leerkrachten ontwikkelen **diagnostische vaardigheden** om de gepaste (gedifferentieerde) **ondersteuning** te kunnen bieden. (zorgbeleid)
- Leerkrachten bieden gedifferentieerde **mondelinge feedback** tijdens de taak en **schriftelijke feedback** na de taak.
- Leerkrachten kunnen met leerlingen **reflecteren** over hun **schrijfproces én product**. (mondelinge / schriftelijke feedback)
- Leerkrachten leren **reflecteren over taalgebruik en taalsystematiek** bij de ondersteuning van schrijven (integratie van doelen taalbeschouwing)

Actieplanning LEERGEBIED NEDERLANDS

SCHOOLJAAR 2013 - 2014					
Tijdpad	Acties	Actoren	Middelen	Evaluatie	Wat Cijfers in deze kolom verwijzen naar de opgesomde werkpunten
18.02.2014	Oprichten van een werkgroep. Bedoeling is om geregeld in overleg te gaan met de werkgroep om zo te komen tot een gestructureerde en gedragen aanpak.	Directie, externe begeleider (naam nog te bepalen)			
06.03.2014	Intakegesprek met directie	VBB, OCB en directie	Overleg;	Actoren intakegesprek	
april 2014	beginsituatie-analyse Proces opstarten voor vraaggestuurde ondersteuning ;	Directie en werkgroep	outputgegevens		3
mei 2014	Kennis maken met leesmethodes Aanvankelijk lezen	Externe begeleider, lkr 1 ^{ste} lj, kernteam		Kijkwijzer voor kiezen van een methode voor aanvankelijk lezen	2, 4,
5 Juni 2014	Sensibiliseren van het team; toelichting betreffende de werking en de te verwachte ondersteuning van VBB/ OCB Verkennde gesprekken	Extere begeleider OCB/ VBB team	PV		1
Juni 2014	Data Jaarplanning 2014- 2015 vastleggen	Extere begeleider OCB/ VBB directie			

SCHOOLJAAR 2014 - 2015					
Tijdpad	Acties	Actoren	Middelen	Evaluatie	Wat Cijfers in deze kolom verwijzen naar de opgesomde werkpunten
September 2014	Invoeren leesmethode Aanvankelijk lezen	Externe begeleider, lkr 1 ^{ste} ljk, kernteam			2, 4,
Vanaf september 2014	Didactische aanpak rond leergebied LEZEN (technisch lezen, begrijpend lezen en leesplezier) bijsturen en verfijnen. Krachtige leeromgeving creëren Interventies bestaan uit: -coaching kernteam - coaching individuele Lkr - observaties en feedback naar leerkracht-handelen - participatieve observaties - modeling op klasniveau - leeractiviteiten samen voorbereiden naar doelgerichtheid, organisatie en rol vd Lkr - videocoaching - reflectiegesprekken - hulp bij analyse van de testresultaten en adh daarvan uitwerken van gedifferentieerd werken (preventief en remediërend)	Extere begeleider OCB/ VBB, kernteam, ind Lkr	-Wekelijks overleg - teamvergaderingen (2 maandelijks)		1,2,3,4
Januari 2015	Tussentijdse evaluatie	Extere begeleider OCB/ VBB, team, dir			1,2,3,4
Mei 2015	Eindevaluatie rond de werking leergebied LEZEN	Extere begeleider OCB/ VBB, team, dir		-eindevaluatie ifv ondersteuningstraject volgend schooljaar - objectieve metingen (VLOT, AVI, LVS)	1,2,3,4
Juni 2015	Data Jaarplanning 2015- 2016 vastleggen	Extere begeleider OCB/ VBB directie			

SCHOOLJAAR 2015 - 2016					
Tijdpad	Acties	Actoren	Middelen	Evaluatie	Wat
Vanaf september 2015	Didactische aanpak rond leergebied Mondelinge Vaardigheden bijsturen en verfijnen Krachtige leeromgeving creëren Interventies bestaan uit: -coaching kernteam - coaching individuele Lkr - observaties en feedback naar leerkracht-handelen - participatieve observaties - modeling op klasniveau - leeractiviteiten samen voorbereiden naar doelgerichtheid, organisatie en rol van de Lkr - videocoaching - reflectiegesprekken - hulp bij analyse van de testresultaten en adh daarvan uitwerken van gedifferentieerd werken (preventief en remediërend)	Extere begeleider OCB/ VBB, kernteam, ind Lkr	-Wekelijks overleg - teamvergaderingen (2 maandelijks)	- tussenevaluatie (dec/ jan)	1,2,3,4
Januari 2016	Tussentijdse evaluatie	Extere begeleider OCB/ VBB, team, dir			1,2,3,4
Mei 2016	Eindevaluatie rond de werking leergebied Mondelinge Vaardigheden	Extere begeleider OCB/ VBB, team, dir		-eindevaluatie ifv ondersteuningstraject volgend schooljaar - objectieve metingen (VLOT, AVI, LVS)	1,2,3,4
Juni 2016	Data Jaarplanning 2016- 2017 vastleggen	Extere begeleider OCB/ VBB directie			

SCHOOLJAAR 2016 - 2017					
Tijdpad	Acties	Actoren	Middelen	Evaluatie	Wat Cijfers in deze kolom verwijzen naar de opgesomde werkpunten
Vanaf september 2016	Didactische aanpak rond leergebied Schriftelijke vaardigheden bijsturen en verfijnen Krachtige leeromgeving creëren Interventies bestaan uit: - coaching kernteam - coaching individuele Lkr - observaties en feedback naar leerkracht-handelen - participatieve observaties - modeling op klasniveau - leeractiviteiten samen voorbereiden naar doelgerichtheid, organisatie en rol van de Lkr - videocoaching - reflectiegesprekken - hulp bij analyse van de testresultaten en adh daarvan uitwerken van gedifferentieerd werken (preventief en remediërend)	Extere begeleider OCB/ VBB, kernteam, ind Lkr	-Wekelijks overleg - teamvergaderingen (2 maandelijks)	- tussenevaluatie (dec/ jan)	1,2,3,4
Febr 2017	Eindevaluatie rond de werking leergebied Schriftelijke Vaardigheden	Extere begeleider OCB/ VBB, team, dir		-eindevaluatie ifv bereiken doelen... (nieuwe doorlichting) - objectieve metingen (VLOT, AVI, LVS)	1,2,3,4